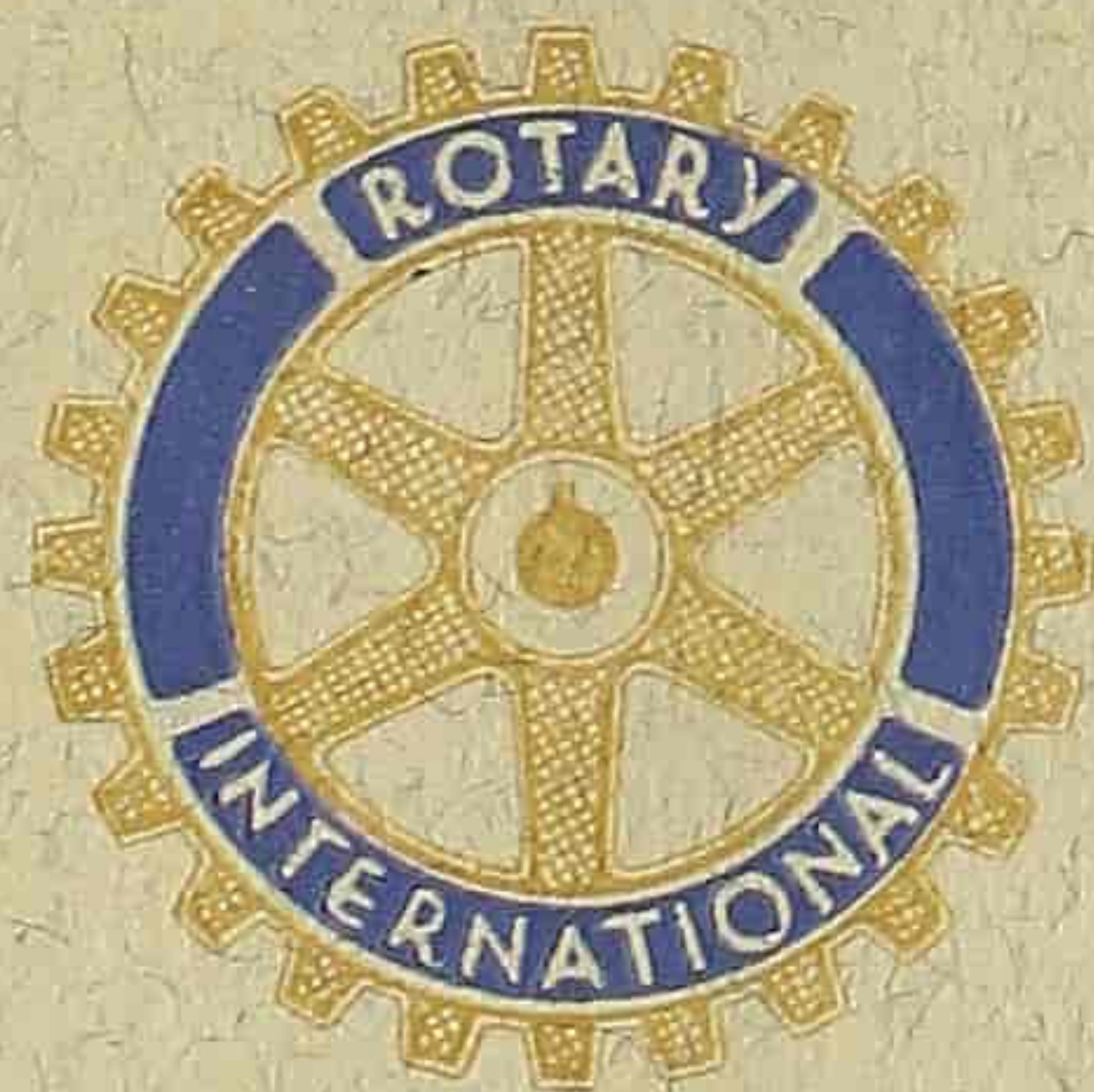

4

JUGO
SLO
VEN
SKI
ROTAR

LJUBLJANA 1935 APRIL

11. maja 1935
predaja
povelja
R.C. Karlovac

VELEPRŽIONA KAVE
MARIO MIKULIČIĆ-RABIČ
UVOZ KAVE I ČAJA SUŠAK

ZA KOPIJE I POVEČANJA
A G F A
FOTOGRAFSKI PAPIR

AGFA-LUPEX

PAPIR ZA AMATERE SA
VELIKIM ZAHTJEVIMA

AGFA-LUPEX Chamois smeđi

SPECIJALNI PAPIR SA ŽI-
VIM SMEDJECRNIM TO-
NOM SLIKE

AGFA-VERDEX PAPIR

KOJA IZRAVNO ZELENO
RAZVIJA

AGFA-BROVIRA PAPIR

ZA POVEČANJA
(4 GRADACIJE)

SPEDICIJSKO
PODJETJE

R. Ranzinger

LIUBLJANA

TELEFON
št. 20-60 in 31-60

*

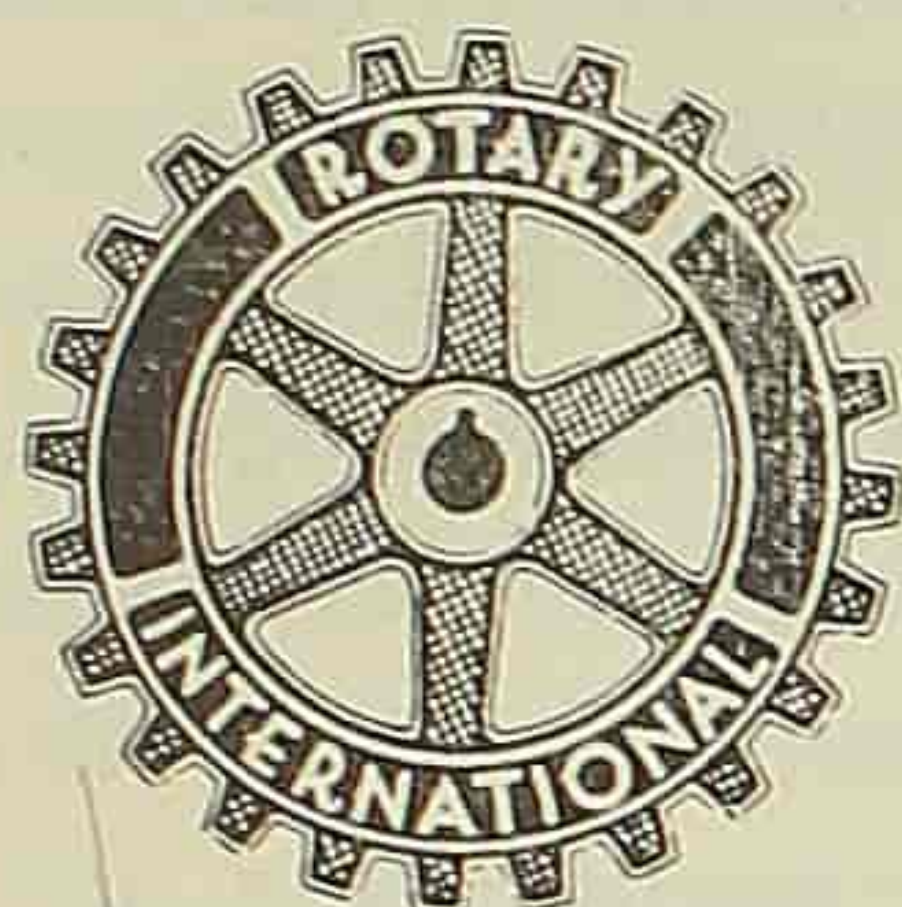

Prevzema vse v to stroko spa-
dajoče posle. Lastno skladi-
šče z direktnim tirom od
glavnega kolodvora. Mestne
trošarine prosto skladišče.

Carinsko posredovanje.

Prevoz pohištva s pohištve-
nimi vozovi in avtomobili.

JUGOSLOVENSKI

ROTAR

UREDNIK: DR. VILJEM KREJČI
GUVERNER 77. DISTRIKTA / LJUBLJANA,
WOLFOVA ULICA 5 I., TELEFON BR. 24-01

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MESECU /
CENA 60 DIN GODISNJE / BROJ 5 DIN

X. M E S E Č N O P I S M O

Draga braćo rotari!

Ljubljana, dne 15. aprila 1935.

1.) *Hristos, voskres* — priroda se je prebudila — pomlad se je vrnila, vsa odeta v najpestrejše prelestje, veselo pevajoča, opojno dehteča, vedrega lica, polna ljubavi. Moreš li popisati krasoto z neštetim cvetjem posute livade, ko prvi trepetajoči solnčni žarki na njej spreminjajo rosne kaplje v milijone blestečih biserov, — veš li, kaj je sveta ubranost, ki te obhaja pod prvim zelenjem pomladne šume, v tem svetem hramu prirode, kadar ti ptičji zbori in žuboreči potoček ubirajo svoje korale, — nisi li ves ginjen občudoval snežne vrhove, kadar jih zadnji prameni zahajajočega solnca obitvajo s svojo zlato rdečico, kadar žari njih blede lice kakor nevesti na svatbeni dan, čisti in pričakujoči? O tisočkrat pozdravljena Vesna! Globoko se ti klanja sveže očno zelenje v lahnem pomladnem vetriču, v sinjih višavah ti škrjančki žurgole svoj slavospev in zamolklo grme snežni plazovi iz kraljestva Zlatoroga v nižino. Zapeli bodo širom sveta velikonočni zvonovi, da nam v neštetih akordih oznanijo prerobenje prirode in nas povabijo, da z njo vred zopet vedrega lica, polni nad in pričakovanja, pa z ljubeznijo in dobroto v srcu sežemo po delu. — Človek, vzdrami se! Stopi na cvetočo solnčno livado, da se ti srce odpre na stežaj — stopi spokorno v zeleni gaj, da te obideta mir in dobrota — ozri se tja v sinje vrhove, kjer te poveleča občutek, da si tudi ti del stvarstva. — Stopi v prirodo in oglej si, s kakšno čudovito vztrajnostjo si mala mravlja gradi svojo ogromno palačo, — glej, kako nesebično in neutrudljivo zbira čebela vse svoje tako kratko ji usojeno življenje v naravnem bogastvu svoj sladki zaklad, — glej, kako ptica do lastne onemoglosti čuva svoje gnezdo in brani nebogljeno svojo deco, — glej, kako si celo mrtva priroda, drevo, trata in polje, prizadevajo, da čimprej vznikne, čemur je usojeno, da zraste, cvete in obrodi, — glej, kako se zemlja pretvarja, da iz nje vzkljujejo rastline, ki naj zopet služijo živemu stvarstvu, kako se vsi deli prirode vzajemno pri razvoju podpirajo!

Stopi, človek, tja ven v prirodo in se od nje uči neumornega dela, mrzlične vztrajnosti, požrtvovalne nesebičnosti, dobre volje in — ljubezni!

2.) *Distriktna konferencija.* Još samo nekoliko dana deli nas od naših velikih svečanosti, koje nam neće dati samo prilike da se porazgovorimo o o svojem dosadašnjem radu i da stvorimo nacрте za buduće poslovanje, nego treba da nam budu ujedno praznik poznanstva i prijateljstva. Porazgovorićemo se kako radnici koji su se vratili s posla, kako je bilo i kako bi moglo biti drugačije — posvetovaćemo se koji putevi vode do boljega i ugodnijega dolaska do zaželjenoga cilja i kako da bi mogli uspešnije služiti zajednici, drugima a time takodjer — i sebi. Stari znanci i prijatelji ponovno ćemo si srdačno stisnuti ruke i lično se upoznati sa dragim nam suradnicima, koji su nam poznati dosada samo po svojem radu. Uzajamno ćemo se veseliti i oduševiti za zajedničku našu stvar. Pomnožiti i okrepicemo prometni kapital svoga rotarskoga preuzeća, dobru volju i prijateljstvo, te najjače komponente svakoga dobroga i uspešnoga rada. Ne očekujte, draga braćo, na distriktnoj konferenciji u Ljubljani onoga sjaja koji su Vam nudila sva naša dosadanja zborovanja. Očekujte samo ozbiljno i dobro promišljeno rotarsko delo i uz to mnogo srdačnoga prijateljstva, dobre volje u izobilju, toploga domaćinskoga osećaja i širom otvorena srca naše ljubljanske braće.

3.) *Potpretsednik R. I. Walter D. Head* prispeće na našu distriktnu konferenciju u Ljubljani već u petak 26 aprila 1935 na večer. Svojemu milomu visokom gostu kliču već danas svi jugoslovenski rotari srdačni: Dobro nam došao!

4.) *District assembly* vrši se u petak dne 26 aprila 1935 u 16 časova u staklenoj dvorani hotela Union u Ljubljani. Za novo izabrane pretsednike i tajnike neophodno je potrebno učestvovanje na ovom zborovanju.

5.) *Punomoći za Mexico.* Klubovi koji neće poslati svojih vlastitih delegata na konvenciju u Mexico, neka prema propisu ispune priposlane im punomoći, dočim će njihovi učesnici na našoj distriktnoj konferenciji pripisati ime onoga našega zajedničkoga ovlašćenika, koji će zastupati naše klubove na konvenciji.

6.) *Madjarsko-jugoslovenski komite* osnovan je. Dne 29 marta 1935 počastio me je svojom posetom časni komesar za Madjarsku, profesor Dr. Imre. Srdačno bratsko raspoloženje i potpuna saglasnost u svim pitanjima sastava i rada toga komiteja jamče za uspeh našem nastojanju oko dobrih odnosa i uspešnoga saradjivanja izmedju klubova obiju susednih naroda.

7.) *Programi za III. distriktnu konferenciju u Ljubljani* razaslani su na sve klubove. Iz njih ćete razvideti, da će se rešavati vrlo važna pitanja, na koja sam Vas već pred nekoliko meseci upozorivao. Osobito važan za naš budući rad biće pogovor o našem distriktnom glasilu i o izmenjivanju sedmičnih i mesečnih izveštaja, o izmenjivanju izveštaja sa stranim klubovima i o publikovanju izveštaja distriktne konferencije. Molim sve delegate da se pripreve na diskusiju, da tako svojim savetima pripomognu za što bolje zaključke.

8.) *Naš klub Karlovac* proslaviće 11 maja 1935 svoju charter-proslavu. Pozivljem sve članstvo našega distrikta da u što većem broju prisustvuju na toj rotarskoj svečanosti.

9.) *Pošaljite fotografije*, koje prikazuju prizore iz Vašega delovanja, o Vašim humanim akcijama i o Vašim sastancima, glavnomu sekretarijatu u Chicago. Tamo sabiraju takvu gradju.

10.) *Evropski sekretarijat u Zürichu* posetio je brat Franjo O. Pfeifer, član R. C. Vukovar. Neka nitko od naših članova, koji dodje u Zürich, ne propusti a da ne poseti tu našu vrhovnu upravu.

11.) *Mesečne izveštaje o frekvenci* za mesec mart primio sam točno na vreme, poslednje dne 7 aprila, i to bez svake reklamacije, a to najviše važi. Hvala Vam na točnom poslovanju!

Najbolju frekvencu prošloga meseca postigao je naš R. C. Pančevo sa 94.40 %. Nadmašio je time R. C. Vukovar, koji ima ovaj put samo 87.53 %. Poprečna mesečna frekvencija u distriktu pala je u martu na samo 74.34 %. Što znači taj nazadak?

Do vesela vidova na distriktnoj konferenci!

Srdačne bratske pozdrave šalje Vam Vaš vazda odani

Dr. Viljem Krejči, guverner 77. distrikta R. I.

✱

Ljubljana.

Iz članka „*Istorija osnivanja kluba u Sarajevu*“, što je bio objavljen u martovom broju „*Jugoslovenskoga Rotara*“, izostala su imena još nekih nadaljnih osnivača kluba, a ta jesu: Načelnik sarajevske opštine br. Asimbeg Mutevelić, podnačelnik br. dr. Dušan Jeftanović, dr. Ivan Pavičić i pokojni brat Vasilij Grgić, glavni tajnik srpskoga kulturnoga društva „*Prosvjeta*“.

P R O G R A M

III. DISTRIKTNE KONFERENCIJE 77. DISTRIKTA ROTARY INTERNATIONAL

u Ljubljani 27. i 28. aprila 1935.

P e t a k 26. a p r i l a 1935 (sastanak pretsednika i tajnika)

- 15^h—20^h Radi kancelarija konferencije u srebrnoj sali hotela Union, telefon 27-07 i 27-50.
 16^h Sastanak novoizabranih pretsednika i tajnika na verandi hotela Union pod pretsedništvom distriktnog guvernera.
 20^h Neobavezna drugarska večera u restauraciji „Zvezda“, Kongresni trg 1, prema ranijoj prijavi.

S u b o t a 27. a p r i l a 1935 (prvi dan distriktne konferencije)

8^h—12^h, 15^h—18^h Radi kancelarija konferencije u Trgovskom domu, Gregorčičeva ulica 27, telefon 29-27.

9^h Sastanak i dogovor izvršnog odbora konferencije i pretsednika ostalih odbora pod pretsedništvom distriktnog guvernera.

9.30^h *Pretkonferencija delegata klubova* pod pretsedništvom distriktnog guvernera.

Dnevni red:

1. Dogovor o izboru budućeg distriktnog guvernera.
2. Dogovor o mestu naredne distriktne konferencije.
3. Referat br. G. Gračanina, R. C. Novi Sad, o distriktnom organu, o izmeni nedeljnih i mesečnih izveštaja, o izmeni izveštaja sa stranim klubovima i o publikovanju izveštaja o distriktnoj konferenciji.
4. Referat br. Pavla Ostovića, R. C. Zagreb, o novoj stilizaciji rotarskih ciljeva.
5. Referat br. Dr. Teodora Peičića, R. C. Beograd, o uvodjenju 3 vrsti članstva.
6. Referat distriktnog guvernera o promeni rotarske poslovne godine.
7. Predlozi klubova.

10.30^h *Distriktna konferencija:*

1. Guverner otvori distriktnu konferenciju.
2. Pretsednik domaćinskog kluba br. Josip Kavčič pozdravlja učesnike.
3. Otpozdrav iz redova učesnika.
4. Izveštaj distriktnog guvernera.
5. Rešavanje o predlozima i rezolucijama pretkonferencije (referiše br. Dr. V. Belajčić, R. C. Novi Sad).
6. Predlaganje kandidata za distriktnog guvernera.
7. Br. Dr. E. Pacak, R. C. Zemun: „Kako da saradjujemo pri zbrinjavanju mladeži i pri zaštiti dece.“
8. Saopštenja sekretara izvršnog odbora distriktne konferencije br. Zdenka Kneza.

13^h Zajednički ručak u velikoj sali hotela Union.

15^h Rad u odborima:

I. *Odbor za služenje u klubu.*

Pretsednik: br. Bogumil Antić, R. C. Sušak.

Sekretar: br. prof. Dušan Pavešić, R. C. Zemun.

1. „Dejstvo kulturnih tekovina — duh i težnja rotarstva“ (referiše br. Dr. Ivo Boschi, R. C. Subotica).
2. „Obziri koji su potrebni pri izabiranju novih članova“ (referiše br. Dr. Miloš Pavlović, R. C. Subotica).

II. *Odbor za služenje u zvanju.*

Pretsednik: br. dr. Petar Marković, R. C. Zemun.

Sekretar: br. Paja Komesarović, R. C. Šibenik.

1. „Da li može biti rotar pri vršenju svojega zvanja drugačiji čovek nego je izvan svojega zvanja?“ (referiše br. Jefta Spaić, R. C. Pančevo).
2. „Pitanje penzija nameštenika i radnika“ (referiše br. Jerko B. Vičić, R. C. Šibenik).

III. *Odbor za služenje zajednici.*

Pretsednik: br. Desider Roth, R. C. Subotica.

Sekretar: br. prof. Fran Škof, R. C. Maribor.

1. „Kako rotari služe svojoj općini“ (referiše br. inž. Josip Ljubičić, R. C. Šibenik).
2. „Klubovi treba da imaju u svojoj evidenciji sva dobrotvorna društva svojega kraja i neka saradjuju po svojim članovima“ (referiše br. inž. Vladimir Šlajmer, R. C. Maribor).

IV. *Odbor za medjunarodno služenje.*

Pretsednik: br. dr. Vladimir Leustek, R. C. Zagreb.

Sekretar: br. inž. Nikola Marić, R. C. Karlovac.

1. „Što smo dosada učinili za medjunarodno služenje?“ (referiše br. Henrik Sabothy, R. C. Maribor).
2. „Sastanci u letovalištima i banjama — prilika za medjunarodno služenje“ (referiše br. Milivoj Sokolović, R. C. Dubrovnik).

18^h V. *Odbor za resolucije.*

Pretsednik: br. Dr. Vladimir Belajčić, R. C. Novi Sad.

Sekretar: br. Dr. Velimir Kalafatić, R. C. Varaždin.

Članovi: br. Bogumil Antić, R. C. Sušak; br. Dr. Petar Marković, R. C. Zemun; br. Desider Roth, R. C. Subotica; br. Dr. Vladimir Leustek, R. C. Zagreb.

20^h Svečana večera u počast potpredsednika R. I. Waltera D. Heada u velikoj sali hotela Union. (Dame večernja toaleta ili narodna nošnja, gospoda smoking ili tamno odelo.)

Nedelja 28. aprila 1935 (drugi dan distriktne konferencije)

9^h—12^h Radi kancelarija konferencije u Trgovskom domu, Gregorčičeva ulica 27, telefon br. 29-27.

10^h *Svečana i zaključna konferencija:*

1. Pretsednik domaćinskog kluba br. Josip Kavčić pozdravi potpredsednika R. I. Waltera D. Heada i novodošle goste.
2. Govor distriktnog guvernera.
3. Govor potpredsednika R. I. Waltera D. Heada.
4. Br. Josip Ljubić, R. C. Ljubljana: „Služenje u klubu uzgaja nas za naše delovanje u životu.“
5. Izveštaji iz odbora i predlaganje rezolucije (referiše br. Dr. Vladimir Belajčić, R. C. Novi Sad).
6. Pastguverner br. Edo Marković, R. C. Beograd: „Evropski savetodavni odbor.“
7. Predaja trofeja po distriktnom guverneru.
8. Predlaganje mesta naredne distriktne konferencije.
9. Govor izabranog guvernerskog kandidata.
10. Saopštenje sekretara izvršnog odbora distriktne konferencije br. Zdenka Kneza

11^h Zaključak konferencije.

13^h Zajednički ručak u velikoj sali hotela Union.

R O T A R Y

III.

PRED DESET GODINA

Drugi decenij rotarske historije bejaše doba najveće ekspanzije. Od 1915 do 1925 god. podigao se je broj klubova od 186 na 2095, a broj članstva od približno 20.000 na 108.000. Okolo godine 1915 bilo je rotarskih klubova u osam zemalja; okolo godine 1925 postojahu rotarski klubovi u 42 zemlje. Godina 1925 videla je takodjer u Clevelandu (Ohio, U. S. A.) do tada najveći rotarski kongres, a ujedno i najveći od sviju kongresa koji su se ikada držali, izuzev srebrni godišnji kongres u Chicagu godine 1930, na kojem bejaše 10.237 rotara i gostova.

Te godine otvorio se kontinentalno-evropski sekretarijat Rotary International u Zürichu (Švica), da služi rotarstvu koje se je sve to više širilo po Evropi. Dne 7. februara 1925 osvetio ga je svečano generalni sekretar Chesley R. Perry i vodio RI-komesar Fred Warren Teele. Od podele rotarskih klubova u distrikte, krajem prvoga rotarskoga decenija, nastalo je 49 distrikta; danas, godine 1935 povećao se je njihov broj na 79.

U zadnjim godinama onoga decenija doživele su težnje „sedmice mladeži“ lep razvoj. Godine 1921 uveo ih je RC New York, i otada se je ova godišnja priredba tako hitro proširila, da se je mogla proslaviti oko 1925 sa više nego tri milijuna mladih učesnika u petnaest zemalja. Rotary, kao „poprečno“ udruženje bejaše osobito pozvano da delo započne i promiče kad je u istu svrhu udružilo sva ostala radna i građanska udruženja zajednice.

Druga značajna vlastitost ovde spomenutog decenija bejaše početak „Priatelj X“ — prijateljstva u Rotary klubovima, što se općenito pripisuje J. Ed. Porter-u Rotary Kluba Waco (Texas, U. S. A.). Ni jedan rotar nije znao tko bejaše onaj tajnoviti „prijatelj X“, ali na mnoge načine iskazivao je sakriti prijatelj nesebičnih usluga: nijednog obiteljskoga događaja nije prezreo, njegova ruka-pomoćnica osećala se u gospodarskim prilikama, a u slučajevima bolesti i nesreće našla je njegova sućut reči utehe.

Mnogo je doprineo rotarskome spisateljstvu god. 1925 starosni pretsednik Guy Gundaker svojim priručnikom: „Idealne vlastitosti distriktnoga guvernera“, o kojem je ustvrdio da su mu osnovom samo dragocene pobude mnogih drugih. Visokom pojmovanju, koje je izraženo u dvanaest točaka, nije se moglo ni narednih godina ništa nadodati. Na pitanje, da li je on sam kao pretsednik Rotary International imao one vlastitosti, odgovorio je rotar Gundaker niječno, „ali visoki ciljevi rotarstva daju nam pobuda, da se u težnji za njima mučimo i da usavršimo sve sposobnosti za službu celini“.

Opšti godišnji kongres u Clevelandu, kojim je zaključen drugi decenij rotarske historije, ustanovio je da je šest rotarskih ciljeva uveo u praksu i životom ispunio. Pretsednik Everett W. Hill u nagovoru na kongres sveo je

Rotary na jednostavnu formulu davši svoj vlastiti odgovor na pitanje: „Što ste doprineli Vi da se promakne opšte razumevanje, dobra volja i internacionalno prijateljstvo?“

„Rotary, taj veliki duh služenja, u koga mi potpuno verujemo, ne sili nikoga da bi učestvovao u radu za nj. I ako se zauzimam srcem i dušom za rad za mladež, za rotarsku skupnost, za vodjenje poslova, za internacionalna prijateljstva i za sve ostalo što je na rotarskom radu dobro i značajno — odlučno otklanjam onaj klub i onoga rotara koga treba na to jedva pozivati ili ga potaknuti na to osramoćenjem. Kako ja razumem Rotary, nikada se tim načinom ne može steći pravi rotarski duh služenja.

„Rotary znači probuditi u drugima *zahtev* za ta delovanja, potaknuti ih i osokoliti, da se posvete sasvim onome što im se najbolje čini, buditi u njima živahnu i oduševljenu želju. Rotarski ideal služenja treba da pojedinca podraži i da mu dade sile da to želi izvršiti, da pojedinca potakne da posveti svoj život služenju svojemu sačoveku, radu za nj i radu za skupnost. Mi ne ćemo nikoga siliti da dade, ako ga to boli. Nasuprot mi hoćemo da ga do toga dovedemo da ga boli ako ništa ne daje, ništa ne čini, ako ne živi služeći svome sačoveku, njegovu radu i zajednici.“

(Konac.)

K A K O S E T U R Č I N P O T U R Č I O

Za vrijeme vlade paša u Sarajevu, dešavalo se da jenjičari ne bi primili plate po nekoliko meseci. Iako su njihove age neprestano tražile novac, prijetili i kumili, bilo je sve uzalud.

Jednoga dana izbi na čaršiju jedan seljak, hrišćanin, i poče obilaziti ćefenke tražeći harčluk — jer da hoće da se poturči. Jedan mu beg uzajmi konje, te seljak uzjaši i podje čaršijom da traži novac za turčenje.

Onda je bio običaj da se onom ko hoće da pređe na Islam sakupi nešto novca medju pravovjernima, kako bi mogao bolje proslaviti prelaz s vjere na vjeru.

Tako onaj čovjek zađe po čaršiji i skupi podosta novaca. Svijet, koji se natiskao za njim povede ga, najposlije, pred džamiju gdje će ga prevesti. Hodža, koji je tu bio, i koji je trebao da ga poturči, upita ga:

— Kako ti je bilo doslen ime i koje ćeš sada uzeti?

— Muhamed sam bio, Muhamed i ostajem!

— Što, kopilane, medjer ti nisi hrišćanin?

— Jok vala, šućur Alahu, ja sam ti jenjičar.

— Pa šta bolan, ćeraš maskaru s poštenim svijetom, a hrsuze? A toliko pare namlati džabe?

— A šta da ti rekнем: ako vako i dalje potraje, te mi jenjičare plate ne dobijemo, doći će, dina mi i sam sarajevski dizdaraga da se ovako poturči.

(Jakša Kušan, Sarajevo.)

Spiro Bocarić, R. C. Banja Luka.

VRBASKA BANOVINA

I ako Bosanska Krajina zauzima u državi centralni položaj, ona je istodobno prag i vrata između istoka i zapada. Njezin geografski položaj i istorijski razvitak dali su joj naročite odlike. Ona je romantična; šumama, rudama, lovom, ribolovom i ljekovitim izvorima vrlo bogata, a etnografski svježija i bujna.

Njezin istorijski tok može se u glavnom razdijeliti u tri periode; preistorijski, rimski i južnoslovenski.

Početak prvog doba nije moguće ni približno odrediti, dok mu konac možemo staviti u treći vijek prije Hrista kad nastupa rimsko doba, koje traje do iza šestog

vijeka posle Hrista, a ostalo je, trinaest vijekova, južnoslavensko. Ali na ovoj teritoriji uvijek su se sukobljavale razne političke sile i vjerske kulture, pa su ostavljale duboke tragove u zemlji i narodu. Mnogi slučajni nalazi, koje je otkrio naš najveći arheolog-seljak, i nekoliko naučnih iskopavanja, koje su u zadnje vrijeme činjeni, dali su za opštu nauku i nacionalnu kulturu dragocjeni materijal, pa se za ove zemlje može slobodno reći, da je sama pisala svoju istoriju.

Bosansko kraljevstvo nije bilo duga vijeka (94 god.). Uvijek su bili u borbi protiv nasrtljivih Madjara, pa kad su još i Turci navalili, lako su došli do glave kralja Stjepana Tomaševića (1463).

Spiro Bocarić, R. C. Banja Luka.

THE BANATE OF VRBAS

Although the Banate (Province) of Vrbas occupies a central position in Jugoslavia, it is at the same time the threshold and the gate between the East and the West. Its geographical position and historical development gave it particular distinctions. It is romantic, rich in mines and forests, in game, fish and mineral waters, fresh and interesting from the ethnographical standpoint.

Its historical development may be divided mainly into three periods: the pre-historical, the Roman and the Yugoslav period.

The beginning of the first period it is not possible to fix even approximately, whilst its end may fall into the third century before Christ, when the Roman era begins

which lasts to the sixth century after Christ, and the remaining thirteen centuries represent the Yugoslav period. But on this territory there were always clashing various political forces and religious cultures, leaving deep traces in the country as well as in the people. Many accidental discoveries, made by our greatest archeologist — the peasant, and some scientific excavations undertaken recently, have furnished very precious material for general erudition as well as for the Yugoslav national culture, and one may rightly say for this territory that it wrote its own history.

The Kingdom of Bosnia did not last long (94 years). At all times they had to fight

Da je Evropa kasnije žalila za ovim kraljevstvom i uvidjela od kakve je važnosti, vidi se po tome, što mletački dužd javlja papi Piju II., da je Mehmed II. osvojio Bosnu pa kaže: „Pred našim očima gori najbogatije kraljevstvo ovoga svijeta.“ To isto javlja ugarski kralj Matija Korvin, u nadi da će ga papa novčano pomoći da udje u Bosnu, pa kaže, da je Krajina „luka hrišćanstva“.

Njezinu vrijednost i Turci su jednako cijenili. Kad je za vrijeme Karlovačkog mira (1699) Austrija nudila tri bogata sreza u Vlaškoj za tri gola kraiška grada (Bihać, Krupa, Ostrožac), Turci nijesu dali, jer rekoše, da su ta tri grada „kapija Stambula“.

Kroz puna tri vijeka (16—18), i onda kad su carevi živjeli u miru, na Krajini se ratovalo — samostalno između krsta i polumjeseca — te se palilo i robilo. Šta ne bi čete stavile pod nož, odvele bi u ropstvo — osobito žene i djevojke. Onda bi se pismeno pogadjali o otkupu — sve u kavalirskom i prijateljskom tonu. Na ženski obraz nijesu nasrćali, jer su se bojali osvete. Ako bi ženske prisvojili, s njima bi se i vjenčali. Između hrišćana i muslimana sklapalo se i pobratimstvo. Ova bi se ceremonija svršila

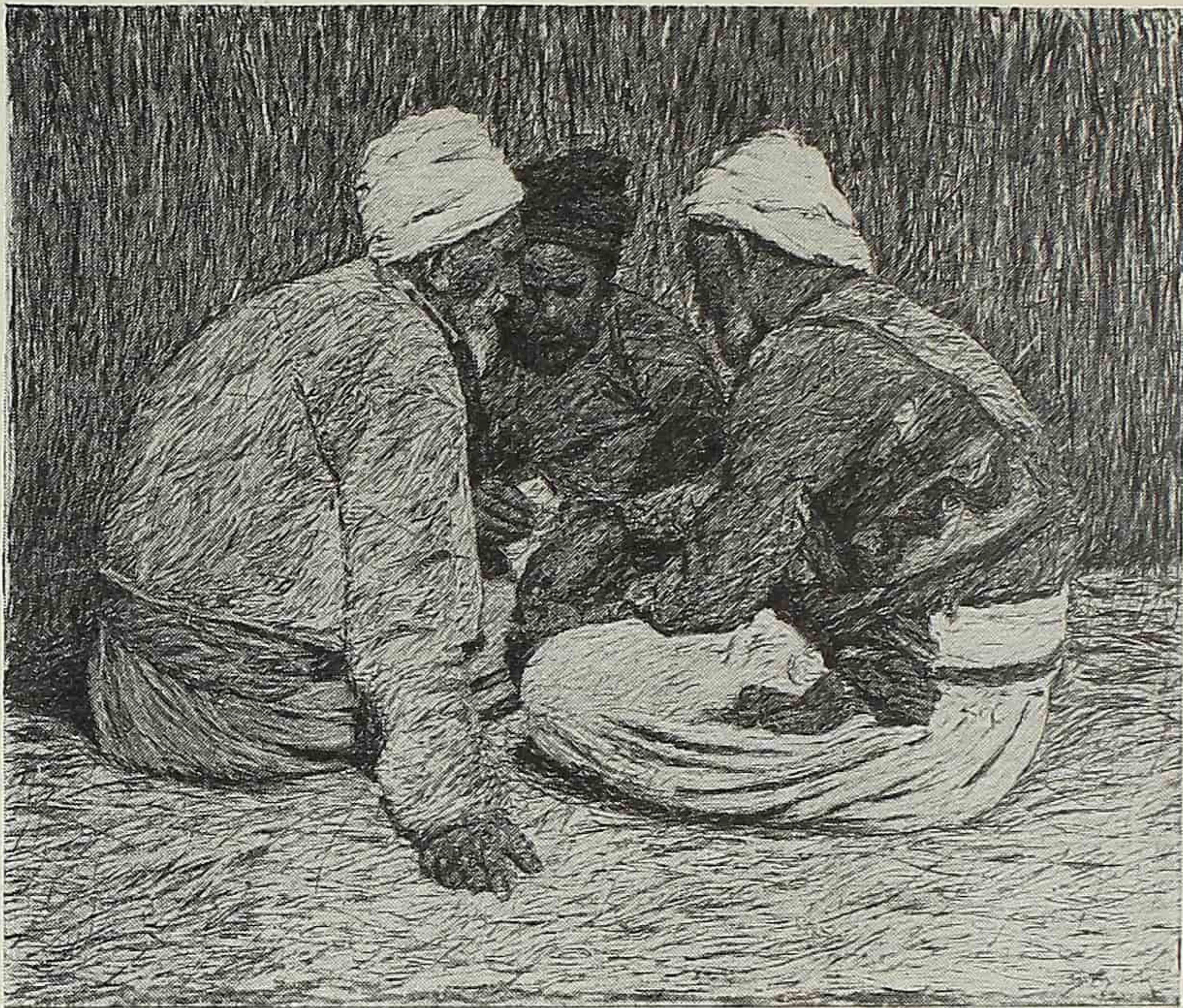
against the aggressive Hungarians, and when the Turks came from the other side, it was easy for them to get the head of King Stephen Tomašević (1463).

That Europe regretted the fall of this Kingdom and recognized, how important it was, it is evident from a message, sent by the doge of Venice to Pope Pius II., informing him that Mehmed II. had conquered Bosnia, in which he says: „Before our eyes is burning the richest Kingdom of this world.“ The same is repeated by the Hungarian King Mathias Corvinus, hoping to get from the Pope financial support, in order to invade Bosnia, and saying that the Bosnian „Krajina“ is „the harbour of Christianity“.

Its value was just as highly estimated by the Turks themselves. When during the peace negotiations at Karlovci (1699) Austria was offering three rich Wallachian districts for three poor towns in these parts (viz. Bihać, Krupa, Ostrožac), the Turks were not willing to accept the offer, saying that these three towns were the „entrance gate to Constantinople“.

For three full centuries (16—18), and even in times when the Emperors were living in peace, a warfare was being continually kept up in these parts quite independently between the Cross and the Half-Moon, bringing with it burning and destruction. Those that were not massacred by the troops were driven away from their homes as slaves, especially women and girls. Written negotiations would be carried on afterwards for a ransom in a quite friendly and gentlemanlike manner. They did not insult women, for fear of revenge. If they captured women, they also

tako, što bi jedan drugom zarezao uho i onda ispili krv što bi protekla.

Iz ovoga mučnog krvavog doba, doba ratničkog romanticizma, imamo i najljepše legende i najljepše narodne pjesme, koje je ovaj narod dao kao svoj najveći prilog opštoj jugoslavenskoj kulturi.

Dok je hrvatski katolički dio našeg naroda ovdje, na zapadnoj strani, bio u većini i dok su madjarski kraljevi imali jaku vlast, Krajina je predstavljala hrišćanski bedem protiv islama, a kad su je Turci osvojili, ona je postala islamski bedem protiv hrišćanstva, koji je karakter sačuvala sve do god. 1878.

Početak devetnaestog vijeka Krajina je graničila sa Napoleonovom Ilirijom. General Marmon — da zaštiti naš narod — opsjeda Bihać i pali grad Izačić, te odvodi sobom osam stotina Srba i javlja Napoleonu, da su to hrabri ratnici pa da će mu čuvati granicu. Još i danas krajiški graničari pričaju kako su se nekad, za vrijeme Napoleona, njihovi pjetlovi čuli u tri carevine!

Uslijed ratova, gladi i bolesti, izgledalo je da će Krajina opustiti, pa je bilo paša, kao što je Mudred paša, koji je — što milom što silom — sklopio na hiljade brakova. Po iz-

married them. Christians and Mohammedans were even fraternising with each other. The ceremony was enacted by making little cuts at each other's ears and then drinking the blood.

From this strenuous and bloody period, the era of warring romanticism, we have our most beautiful legends and national songs which this people presented as their greatest contribution to the common Yugoslav culture.

As long as the Croatian, Catholic portion of our nation was in majority here on the Western side, and as long as the Hungarian Kings were strong, the Bosnian Krayina represented the bulwark of Christianity against the Moslems, but when it was conquered by the Turks, it became the Mohammedan bulwark against Christianity, retaining this character till 1878.

At the beginning of the nineteenth century the Bosnian Krayina was bordering on Napoleon's Illyria. General Marmont — in order to protect our people — was besieging Bihać and burnt down the town of Izačić, taking with him eight hundred Serbs, and reported to Napoleon that they were brave soldiers who would protect the frontier. Even to-day

veštaju nekog biskupa Martina, prije dvjesto-osamdeset godina u Bosni bilo je 73.000 katolika. Prema tome se vidi da ni ostalih vjera nije mnogo više bilo.

Za naučni svijet Krajina je bila do polovine devetnaestog vijeka potpuno nepoznata. Ono nekoliko domaćih kroničara i vrlo mali broj stranaca koji su kroz nju prošli — strepeći za svoj život — oni su se interesovali samo za vjerska, diplomatska, politička i vojnička pitanja, stoga se može pozitivno ustvrditi, da je Krajinu proučio, prvi ispitao i prikazao francuski emigrant geolog Ami Bue godine 1834.

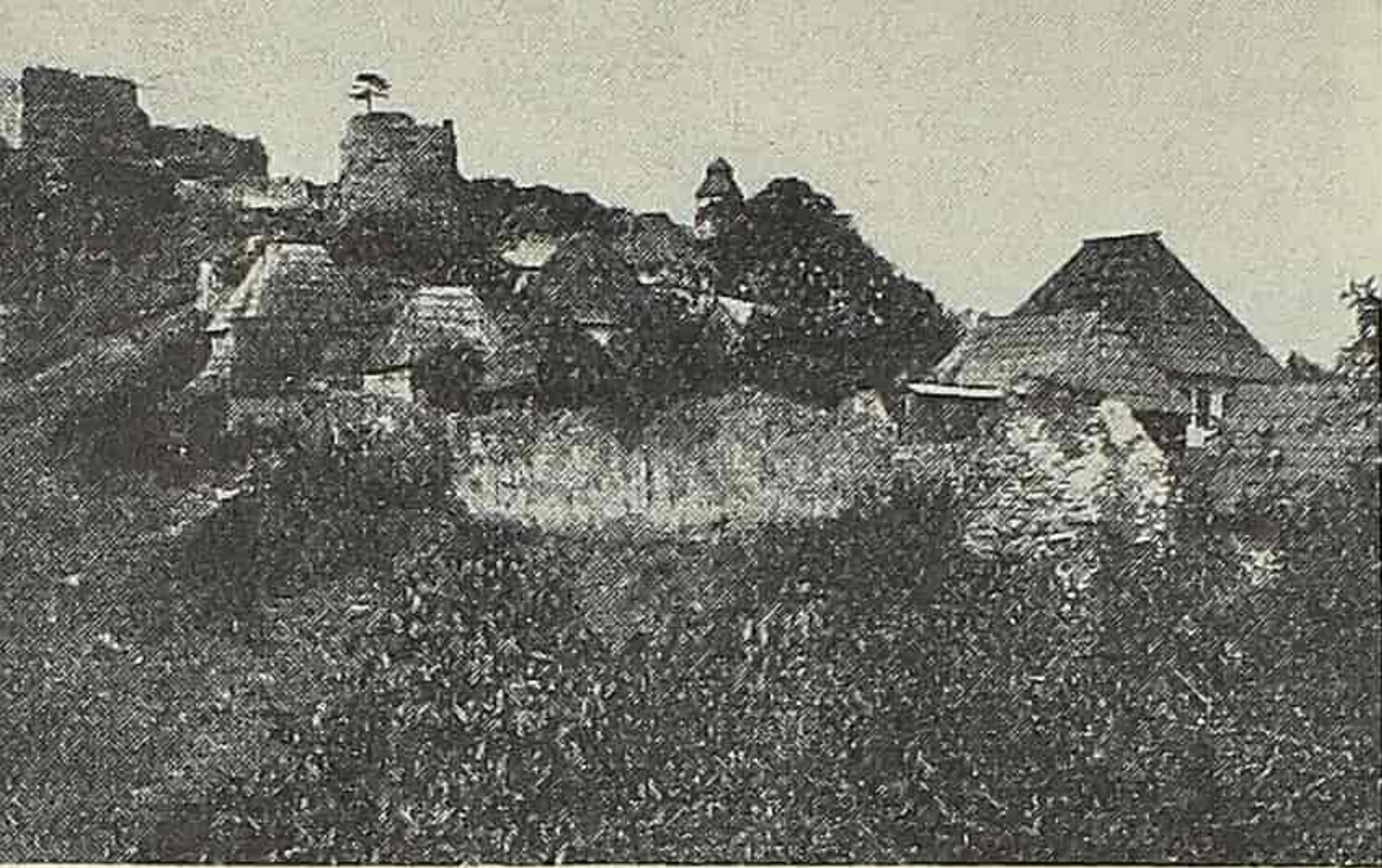
Na polju vjerske i prosvjetne kulture nije Krajina pusta. U njoj je do skoro bila očuvana „stara jazija“, što je znak izvjesne kulture i najjači dokaz, da naši muslimani, koji su se od davnina njom služili, nijesu Turci već Slaveni. Krajina ima i jednog božjeg ugodnika, čudotvorca — Hajvaz dedu, za koga kažu da je preveo skopsku župu na islam i na čiji grob, kao na Meku, svake godine idu na hiljade muslimana, da prouče molitvu. I najveći slavenski književnik na polju istočne kulture jeste Krajišnik — Čafi efend. Prušćak. Najznačajnija njegova knjiga Nizam El. Ulema (Kako se upravlja državom) ima skoro istu svrhu i sadržaj kao i Makijavelijev „Il Principe“. Krajišnik je i Omer efendija Novljanin, čija se knjiga Istorija Bosne prva štampala u Carigradu. I

the inhabitants of these border districts tell stories, how at the times of Napoleon their roosters' crowing would be heard in three Empires.

On account of wars, famine and illness it was looking at one time that the Bosnian Krayina would become a desert, and there were Pashas, like Mudred Pasha, who, partly by force, partly by persuasion, arranged thousands of marriages. According to the report of a certain Bishop Martin there were in Bosnia twohundred and eighty years ago about 73.000 Catholics. From this we can see that the adherents of the other religions were not more numerous neither.

To the scientific world the Bosnian Krayina was entirely unknown till the middle of the nineteenth century. The few native chroniclers and the very small number of strangers that passed through it — in deadly fright of their lives — were interested only in religious, diplomatical, political and military questions, and thus it may be said that it was the French emigrant geologist Ami Bue who in 1834 first explored and described this country.

On the field of religious and national culture this Province was not at all desolate. Till quite recent times the old Bosnian alphabet was kept up there, which is the sign of a certain standard of culture and the strongest proof that our Mohammedans who were using it from olden days, were not Turks, but Slavs. This Province also has its eremit and miracle worker, the „Hajvaz ded“, who is reported of having converted the Skoplye parish to the Mohammedan religion and to whose grave, like to Mecca, thousands of Moslems are making pilgrimages every year to say their prayers. The greatest Slav writer on the field of Eastern culture — Čafi ef. Prušćak — also hails from these parts. The most important of his books „Nizam El Ulema“ (How to administer the State) has approximately the same contents and aims as Macchiavelli's „Il principe“. From this Province also came Omer Efendi Novljanin whose book „The History ob Bosnia“ was as the first one printed at Constantinople. The first Yugoslav, George Križanić was born at Bihać. Later come the

prvi Jugoslaven, Juraj Križanić, rođen je u Bihaću. Kasnije dolaze književnici: Fra Jukić, Pelagić i Kočić, koji imaju tu odliku, da su se borili i stradali perom u ruci.

Krajina ima i svoj naročiti tip žene, koje su legendarne, u istoriji opisane ili opjevane. U šesnaestom vijeku harambaša najstrašnije hajdučke čete, koja se u Krajini pojavila, bila je žena Rabija. I zadnji hajduk u Bosni, uz svoga druga hajduka Vuksana, bila je žena, harambaša Mara, koja se odmetnula, kako kaže pjesma: u hajduke više Banja Luke. Jedna od najljepših i najpopularnijih naših pjesama pjeva o bijesnoj banjalučkoj udovici — Čafer begovoj kaduni. Ima i jedna lijepa i značajna legenda o plemenitoj i uzvišenoj zaručnici Safi kadi, na čijem grobu u Banjoj Luci i danas ženske pale svijeće i zavjetuju se na bračnu vjernost.

To je tip patrijarhalne Slovenske žene, koja je u svojoj vjeri, pogledima na život, u svojim običajima, nošnji i pjesmi i posebno u ornamentici održala čistu nacionalnu kulturu. Stoga je ova Banovina u pogledu etnografije — kao što smo gore kazali — interesantna, svježija i bujna. Pa nije čudo što su strani putnici zapazili njezinu vrijednost i ubrojili je među jače elemente opšte slavenske kulture.

Današnja Vrbaska banovina — i ako u prošlosti nije bila politički jedinstvena, ona je etnički i etnografski uvijek predstavljala jednu cjelinu.

Prirodni položaj zemlje i razni događaji uvijek su primoravali ovaj narod da politička i ostala pitanja drukčije tretira nego li ostali krajevi. Stoga se u Carigradu i Beču uvijek pazilo, šta će prije Krajina reći. Odatle je i došlo „tvrda glava“ i „dummer Bošnjak“, ili kao što su Turci govorili: Krk Bošnjak, bir adam (četrdeset Bosanaca, jedan čovjek).

writers: Fra Jukić, Pelagić and Kočić who have the distinction that they were fighting and went under with the pens in their hands.

The Bosnian Krayina has its particular type of women who are legendary and as such described in history and in the national songs. In the sixteenth century the head of the most daring band of adventurers was a woman „Rabiya“. The last outlaw in Bosnia too was a woman who, besides her comrade Vuksan, lived a life of adventure in the neighbourhood of Banja Luka. One of our nicest and most widely known national songs tells us the story of the enraged widow of Čafer Beg of Banja Luka. There is also a nice and characteristic legend about the noble and devoted fiancée Safa on whose grave at Banja Luka to-day still women are lighting candles and vowing conjugal fidelity.

This is the type of the patriarchal Slav women, who in her faith, her outlook on life, her customs and fashions, her songs and especially in ornamentics retained a pure national culture. For said reason this Province is as regards ethnography — as we already mentioned above — interesting, fresh and full of life. It is therefore no wonder that strangers and tourists discovered its value and put it down in their estimation as belonging to the stronger elements of the general Slav culture.

The Province (Banate) of Vrbas — although it was not in the past a political unit — always represented a whole from the ethnical and the ethnographical standpoint.

The natural position of the country and the various events were always compelling this people to look at the political and other questions from another standpoint than other districts. For said reason in former times they always paid attention at Constantinople and Vienna to what people in these parts would say. So the old saying of „hard head“ and „dummer Bosniac“ were formed, or as the Turks used to say: „Krk Bošnjak bir adam (forty Bosniacs one man).“

All this was not without reason. — That the Bogumiles were fighting here for their „Bosnian church“, — that they had an alphabet of their own, — that Hrvoje Vukčić

Ovo sve nije bilo bez razloga. — Što su se ovdje bogumili borili za svoju „bosansku crkvu“, — što su imali svoje pismo, — što je Hrvoje Vukčić doveo Turke, da tuče nasrtljive Madjare, — što su muslimani imali svoju Meku i što su se bunili protiv sultana, — što je prvo odavde počeo da vojuje Petar Mrkonjić, — što je Hrnjicima Kladuša zadnja pala u ruke okupatorske vojske, — što su se ovdje dizale tolike bune i ustanci, — što su ovi krajevi u Svjetskom ratu dali najviše dobrovoljaca i što je Narodno vijeće proglasilo nekompromisno ujedinjenje, — sve je to imalo istu pobudu — po nekad i u potsvijesti — da se Krajišnik afirmira kao nacionalni, politički i kulturni faktor.

brought in the Turks, in order to defeat the aggressive Hungarians, — that the Moslems had a Mecca of their own and that they were rising against the Sultan, — that Petar Mrkonjić first began to fight from here, — that Kladuša of the Hrnjici last fell into the hands of army of occupation, — that so many risings and upheavals were organised here, — that in the world war these districts gave most volunteers and that the National Council proclaimed the union without compromise, — all this had the same impulse, from olden time active in their subconsciousness, inspiring the inhabitants of Bosnian Krayina towards affirming themselves in the national, political and cultural sense.

JELI ROTARY PROTI KATOLIČKOJ VERI?

Ovo se je pitanje već više puta raspravljalo na našim sastancima. Povod tim debatama dali su obično napadaji iz krugova koji su većinom blizu katoličkoj crkvi. Rotaryju predbacuju bilo da je protukatolička organizacija, bilo da je srodan framsunstvu. Da Rotary nije protivan niti rimokatoličkoj veri niti sveštenstvu dokazuje činjenica da mnogi Rotary klubovi broje medju svoje članove upravo odlične rimokatoličke sveštenike. Napadajima i predbacivanjima, naperenim protiv Rotaryja, uzrokom su ponajviše prejudici koji imaju izvor u krivim i nedostatnim informacijama. Više puta je treba samo nekoliko dubljega poznanja rotarske organizacije i njenih ciljeva da iz protivnika postane pristaša. Tako je u Ugarskoj neki Jesuit napao Rotary u svojem listu. Hon. komesar Dr. Imre stopio je s izdavateljem u dodir, i ovaj je primio u svoj list članak iz pera Dr. Imreja. Ovome odgovoru bila je dodana napomena, u kojoj izdavač pošteno priznava, da su prvi članak prouzročile krive informacije, i tvrdi da ugarski rotari ni na koji način nisu protiv rimokatoličke crkve.

Na sličan način atakirao je godine 1932 rotarsku organizaciju i nemački list „Kölnische Volkszeitung“, ali, primivši autentične informacije, priznao je javno još iste sedmice svoje krivo mnjenje u popravku što ga u celosti objavljamo (Kölnische Volkszeitung, 12. okt. 1932):

Rotary!

Mi smo doneli u nedeljnom prilogu 9 oktobra (br. 41), iz pera jednoga dugogodišnjega vazda pouzdanoga saradnika, jedan članak o Rotary klubu. Protuizjave iz kruga naših čitalaca, od stranačkih prijatelja i katolika koji su rotari, dale su nam povoda da stvar tačnije ispitate. U pogovoru sa gospodinom generalnim direktorom Dr. Friedri-

chom Kruse, predsjednikom R. C. Köln, i s drugim saradnicima kluba uverili smo se, da izvodi našega saradnika počivaju na netočnim, dapače direktno na krivim informacijama.

Žalimo što smo članak objavili pa u narednom podajemo jedan objektivan prikaz organizacije, njene osnovice i svrhe, kako nam je to od strane R. C. na hvalevredni način stavljeno na raspolaganje. Ugodna nam je dužnost da ispravimo navode našega saradnika i da istodobno dolično istaknemo javnosti još malo poznatu ideju koja spaja stališe i narode kao što i socijalnu i opšte korisnu delatnost Rotary kluba.

Ime „Rotary“ poznato je širim slojevima naroda u Nemačkoj od onda, kada se je meseca julija 1931 vršio svetski kongres Rotary saveza, prviput od svojega opstanka u području nemačkoga jezika, u Beču. Dakako da se i od tada nije odviše o njem u javnosti govorilo i pisalo, premda nije Rotary zavrit u nikave tajne i ne ide ni za kakvim svesnim zaključkom.

Ime „Rotary“ malo kaže odaljenima. Potseća na to, da je krug prijatelja koji su se pred 27 godina dali na službu Novome pokretu, držao redom sastanke svojih članova u njihovim kućama. U tom postao je Rotary imenski znak jedne velike zajednice koja je julija 1932 obuhvatala preko tri hiljade i po klubova, od kojih je na evropski kontinet otpalo 281, i preko 150.000 članova.

U jezgri dade se težnja rotarskog pokreta označiti kao negovanje pravoga socijalnoga mišljenja, koje se je porodilo iz spoznaje, da se može na putu k vlastitim ciljevima zaštititi i očuvati služba sučoveka. Rotari su uvereni da koristi takav pravac cilja i vlastitoj težnji. Nikako nije samo slučaj, da je poticaj za taj pokret nastao u Američkim Ujedinjenim državama, u tamošnjem silno naprednom Chicagu. Otklanjanje nečistih poslovnih stranputica, obrana od egoističnih izgreda i spleta bejahu cilj prijatelja jednakih misli, koji su proti neuzdržljivoj samovolji postavili pravilo: Tko drugome služi koristi sebi. U naše velekapitalistično doba sa svojom neograničenom težnjom za dobitkom, takovo je čovekoljubivo mišljenje, takav obligatni obzir do sučoveka od odlučujuće važnosti.

Plodonosne misli rotara, koji ističu ideju da se moraju želje pojedinaca založiti za zadaću čovečanstva i njima podrediti, ukorenile su se u Nemačkoj od 1927 godine. U Hamburgu, u Frankfurtu a. M. i u Kölnu postali su prvi nemački Rotary klubovi, kojih su članovi svesno i dragovoljno nastupili za ciljeve socijalnoga opčestva. Dandanas opstoje u Nemačkoj i Austriji 43 kluba i sačinjavaju 73. distrikt velikoga rotarskoga pokreta.

Kao što svi novi pokreti tako imaju i Rotary klubovi neprijatelja. Nabacuju se na nje ponajviše oni kojima nije pobliže poznat ni postanak ni bistvo Rotarya. Svima kritičarima treba oštro i razgovetno naglasiti, da Rotary nije kakva novovrsna filozofija niti utelovljuje kakvu novu religiju. Rotary ne sačinjava nikakvu novu stranku. Rotary hoće da pomaže realizovati ono što je i što ostaje glavnom sadržinom velikih reli-

gijskih sistema kao što i svakoga dubokoga svetovnog nazora: Sučoveka ne smemo smatrati neprijateljem niti protivnikom, nego prijateljem. Samo misao prave ljubavi do bližnjega hoće da Rotary ističe. Iz toga sledi bistvena, još nepoznata činjenica, da se ne treba bojati da bi rotari nastupali protiv verozakona. Osobito stoji sasvim daleko od bilokake vrste boja ili samo od svetovnog natecanja sa kršćanskim konfesijama, dakle ni sa katoličkim svetovnim nazorom. Svim svojim uverenjem poštuje rotar čvrsto uredjen svetovni nazor svoga prijatelja i njegovo duboko religijsko verovanje. Rotary klubovi nisu ni u kakvom svetovnom natecanju sa katoličkim akcijama i težnjama. Oni saglašaju sa katoličkim načinom života glede vršenja obaveza, kako ih nalaže jezgra sadržine pravoga dobrog verovanja svakome pojedincu u njegovu zvaničnom životu.

Sasvim je krivo, ako se misli da rotari pripadaju tihim, tajnim savezima koji utiču na javni život. Mussolini, koji je u svojoj zemlji sva tajna društva razjurio i sva internacionalna društva raspustio i zabranio, pustio je u miru Rotary klubove, koji uživaju u Italiji velik ugled. Rotary ne preuzimaju nikakvih obećanja koji bi se morali držati tajnima. Oni su daleko od starijih težnja koje, posve površno i samo izvana posmatrane, pokazuju možda neku gotovu sličnost, kao primerice slobodno zidarstvo. Rotary nemaju nikakva posla sa slobodnim zidarstvom, niti ne prikazuju kakvu novodobnu preobrazbu slobodnozidarskih loža. Rotari ostaju jasno i svesno odeljeni od sviju koraka i mera, kojima bi se htelo uspostaviti sasvim novi sistem mesto sadašnjih utvrdjenih religijskih sistema. Rotari ne traže kakve nejasne nauke novoga ćudoredja namesto utvrdjenih religijskih ideala i priznanih etičkih zahteva. Rotar se ne protivi religijskom mišljenju, nego mu je zadaća da dalje gradi na njegovoj osnovi.

Spoznaja da svi s nama trpe od nevolja života vodi do toga da se svatko na svom mestu zauzme kako bi ublažio spoznata trvenja. Krivo je dakle također, ako se misli da su rotari navezani da idu preko apsolutne poslovne potpore, ili da bi činovnici, koji su u službenom odnosu zajedno, pospešivali uzajmice svoje lične interese.

Članovi Rotarya u Nemačkoj ne tikaju jedan drugoga kao takovi, niti se imenuju po krsnom imenu. Jedino se na klupskim skupštinama ne navadjaju titulature. Rotari se naime osećaju kao jednaki medju jednakima. Oni hoće da si grade mostove od zvanja do zvanja. Oni nastoje da visoko dižu stališku čast. U medjusobnom poučavanju i nagovaranju potpomažu se članovi trudeći se da prezru uske medje kojima su svagdašnjim radom ogradjeni. U tom hotenju rotari su realizovali zdravu misao, da je u isto vreme u svakom klubu jednoga kraja samo po jedan član različenoga zvanja. Nitko ne sme da se sam prijavi. Hoće li klub da dobije novoga člana, onda je to stvar klupskih članova da ga sami izaberu, a novi se članovi obavežu, da će u medjusobnom sporazumu priznati vrednost svakomu korisnomu delovanju i da će se trsiti

kako bi višim shvatanjem vlastite delatnosti što bolje služili skupnosti. Rotary očekuju od svojih članova, da se u poslovnom i zvaničnom životu drže visokih etičkih načela, da načelo služenja provadjaju u privatnom, poslovnom i u javnom životu, čime će doista biti najbolje zajamčena objektivnost koja je uslov svake opšte koristi. I dalje idu rotari nastojeći kako da svoje klubove približe narodima i njihovu izmirenju, a da time ne zanemare svojih nacionalnih osobina ili da ih zataje.

✱

Ivan Meštrović, čuveni vajar, koji je svojim radovima poznat širom čitavog sveta, je član R. C. Zagreb.

Ivan Meštrović, the famous artist, whose sculptures are world-renowned, is a member of the R. C. Zagreb.

✱

A B C S O D O B N E G A D E N A R J A

Spisal Irving Fisher, profesor narodnega gospodarstva univerze Yale.

„The Rotarian“ za oktober 1934 je prinesel sledeči članek, ki ga zaradi važnosti monetarnih problemov in zaradi svetovne slave avtorja prinašamo v dobesednem prevodu:

Kriza je vzbudila veliko zanimanja za problem denarja.

Doslej so ljudje večinoma smatrali denar kot nekaj, kar je pač tu, kakor smatra riba, da je voda pač tu. Vedeli smo, da denar obstaja, toda malokdo izmed nas je mogel opaziti v njem kak problem. Dokler je bil denar videti vedno enak, kako bi vendar mogel biti izpremenjen?

Če so torej dohodki padali, smo iskali krivca povsod drugod, le pri denarju ne. Najbolj priljubljeni vesoljni krivec je bila morda nadprodukcija, nadprodukcija kot posledica nižanih cen. Toda če je ta diagnoza pravilna, bi bili

morali prebroditi krizo v sorazmerno kratkem času; in karkoli je podaljševalo in povzročalo krizo po tem, je začelo kaj gotovo s „pod-“ ne pa z „nad-“.

Resnica pa je, da se izpreminjajo cene (povprečje cen), ker se izpreminja denar; in tisti, ki se zbudi in vidi naenkrat splošno izpremembo cen in to pripisuje produkciji, je kakor otrok v vlaku, ki misli da vidi, kako se pomika postaja nazaj, ko se vlak pomika naprej. Slepo naziranje, da je denar nekaj stalnega, medtem ko se blago izpreminja, je iluzija — „iluzija o denarju“.

Kljub temu začno ljudje vendar sumiti, da je denar kriv, če se denar izpreminja hitro in v veliki meri in če gredo cene na tisočkratno višino (na bilijonkratno višino v Nemčiji leta 1923.); in če profesorji to imenujejo „inflacijo“, ljudje tega pojma nikoli ne doumejo. Toda le prepogosto se sploh nikdar ne seznanijo z ono drugo besedo, „deflacijo“, in se tudi nikoli ne nauče pravilno uporabljati besedo inflacija. Inflacijo opazijo šele, če je tisočkratna ali triljonkratna. Kako pa je z 10%no inflacijo? In kako je z 10%no deflacijo? Koliko obtoka je preveč in koliko ga je premalo? Če se prebivalstvo podvoji, ali je potem inflacija, če se tudi denar podvoji? Če se trgovina — legitimna in koristna trgovina — množi *hitreje* kakor prebivalstvo, ali mora potem biti inflacija, če se denar pomnoži hitreje kakor prebivalstvo?

V vsaki dobi obstoji matematična enakost med totalno cirkulacijo denarja in totalno cirkulacijo blaga, *merjeno v cenah blaga v denarju*. Če pomnožiš ali zmanjšaš blago, ne pa obtoka, ali če zmanjšaš ali pomnožiš obtok, ne pa blaga, *mora* povprečna cena navzdol oziroma navzgor; in zgodovinsko dejstvo je, da je denar vselej bil pravi krivec vseh silovitih in neprestanih kolebanj in pretresljajev nivoja cen. Da to dokažemo!

Predvsem je treba upoštevati očitno dejstvo, da mora skoro na vse cene vplivati vsaka izprememba v kroženju denarja. Res je sicer, da lahko nekatere posebne cene radi svojevrstnosti svoje posebne ponudbe in povpraševanja padejo, če gre vpliv denarja navzgor, ali lahko zrasedejo, če jih vpliv denarja vleče navzdol. Toda mera teh izprememb se ublaži spričo nasprotnega vpliva denarja. Cena je čisti rezultat teh dveh vplivov: vpliva ponudbe in povpraševanja, ki je svojstven temu posebnemu predmetu, in splošnega vpliva denarja, ki vpliva na vse predmete.

Da pa lahko izvedemo dokaz, da je skozi vso gospodarsko zgodovino skriti glavni krivec kronične obsedenosti nivoja cen denar, ne pa blago, moramo najprej pokazati, da so te izpremembe nivoja cen padle skupaj z denarnimi inflacijami in deflacijami in da niso padle skupaj z deflacijami in inflacijami produkcije blaga. Imamo statistična sredstva, ki z njimi lahko ugotovimo denarno inflacijo ali deflacijo. In v sorazmerno novi dobi so naši statistiki-ekonomisti iznašli sredstva, imenovana „indeksne številke“, ki ugotavljajo oboje: splošno produkcijo blaga in splošni nivo cen.

Ti trije faktorji (produkcija, cena in denar), grafično načrtani, so takile: črta produkcije, ki se dviga skoraj popolnoma enakomerno približno za 2 do 4 % na leto, s črto cen in denarnega obtoka, ki pedita druga drugo

navzgor in navzdol *skoz* to enakomerno črto produkcije, zdaj visoko nad njo, zdaj spet globoko pod njo, brez vzroka ali zveze, le črti obtoka denarja in gibanja cen sta slični. Prav čisto *nič* pa nista ti dve črti podobni črti produkcije, ki ostaja lepo enakomerna.

Še na drug način sta profesorja Warren in Pearson v svoji izčrpni knjigi „O cenah“ (Warren je član „možganskega trusta“) prikazala zvezo med ceno posameznega predmeta, pšenice, in splošnim nivojem cen. Splošni nivo cen sega čez ves grafikon, črta cene pšenice pa se ovija okoli te črte splošnih cen kakor vinska trta. Vrh tega se vsako odmikanje črte posamezne cene od črte povprečja cen izraža kot posledica vpliva ponudbe in povpraševanja po tem posameznem predmetu, v kolikor se da tak vpliv ponudbe in povpraševanja sploh ugotoviti.

Z drugimi besedami: mehanizem vzroka in posledice nivoja povprečja cen je skoro povsem različen od mehanizma vzroka in posledice posamezne cene. Nivo cen je en pojav, posamezna cena pa drug pojav.

Prehajamo na krizo in na konjunkturo, ki je vladala pred njo. V letih 1926., 1929. in 1933. so cirkulacijska sredstva (čekovni depoji + denar v žepih in blagajnah) v Ameriki n. pr. znašala 22 milijard, 25 milijard (porast za 3) in 17 milijard (padec za 8). Ob času porasta za 3 so tečaji na efektivnih trgih skakali v hosi, ob padcu za 8 pa so tečaji efektov in blaga naglo padali — v krizo. Brzina kroženja denarja je seveda važen faktor pri širjenju ali krčenju njegovega obtoka, in tudi ta faktor je temeljito nihal navzgor in navzdol v teh dobah konjunktore in krize.

Toda kako je vendar mogel obtok izgubiti 8 milijard svojega obsega? Saj je bilo vsega skupaj samo 4 milijarde gotovine v vseh Združenih državah (izven državnega zaklada in bank).

Tukaj pride do izraza denar v vlogah in čekovnih računih — bančni pojav, ki je bil neznan v starem in v srednjem veku. V modernem času opravimo devet desetih svojih kupčij z bančnimi čeki. Ti bančni čeki so oni, ki bolj kot druge oblike obtoka povzročajo inflacijo ali deflacijo, ker se čeki večinoma izstavljajo na podlagi bančnih kreditov. N. pr.: Trgovec gre v banko, založi tam akcept, recimo za dolarjev 1000.—, in si s tem pridobi pravico, razpolagati s čeki do višine dolarjev 1000.—. Torej: ne da bi bila dodala gotovini dežele niti centa, sta ta banka in ta trgovec vendar dodala obtočnemu sredstvu dežele dolarjev 1000.—. Ko je menica plačana, je za dolarjev 1000.— obtočnih sredstev izbrisanih.

Torej bančna politika ali poslovna politika, ki vključuje bančno politiko, povzroča inflacijo, če vodi do prekomernega izposojanja, če pa vodi do prekomerne likvidacije, pa deflacijo, z odgovarjajočimi posledicami navzgor ali navzdol v nivoju cen. Razen tega sproži prekomerno izposojanje skoro sigurno prekomerno likvidacijo, ker občinstvo in banke likvidirajo v divjem begu.

Divji beg je pričel leta 1929. Tedaj je splošno vladalo stanje prezadolženosti in posebno prezadolženosti nasproti bankam, in to je sprožilo paniko

likvidiranja. Prav je, da mora presmeli dolžnik plačati, toda žalostno je, da, ko on in njegovi vrstniki plačujejo v divjem begu, ima njih nepremišljenost moč, da ograža nedolžne sosede s tem, da spremeni povprečni nivo cen, v čigar stabilnost imamo vsi pravico zaupati.

Kaj pomenja sprememba nivoja cen? Pomenja spremembo vrednosti denarne enote — imenujmo jo dolar. Če se nivo cen podvoji, je dolar razpolovljen. Če se nivo cen razpolovi, se dolar podvoji. Če je nivo konstanten, je dolar konstanten; in ker je dolar merilo, bi moral ostati konstanten, prav tako, kakor mora meter ostati konstanten. Konstantnost, ki jo zahteva zakon od metra, je konstantnost dolžine. Konstantnost, ki bi jo zakon moral zahtevati od dolarja, je konstantnost povprečne kupne moči.

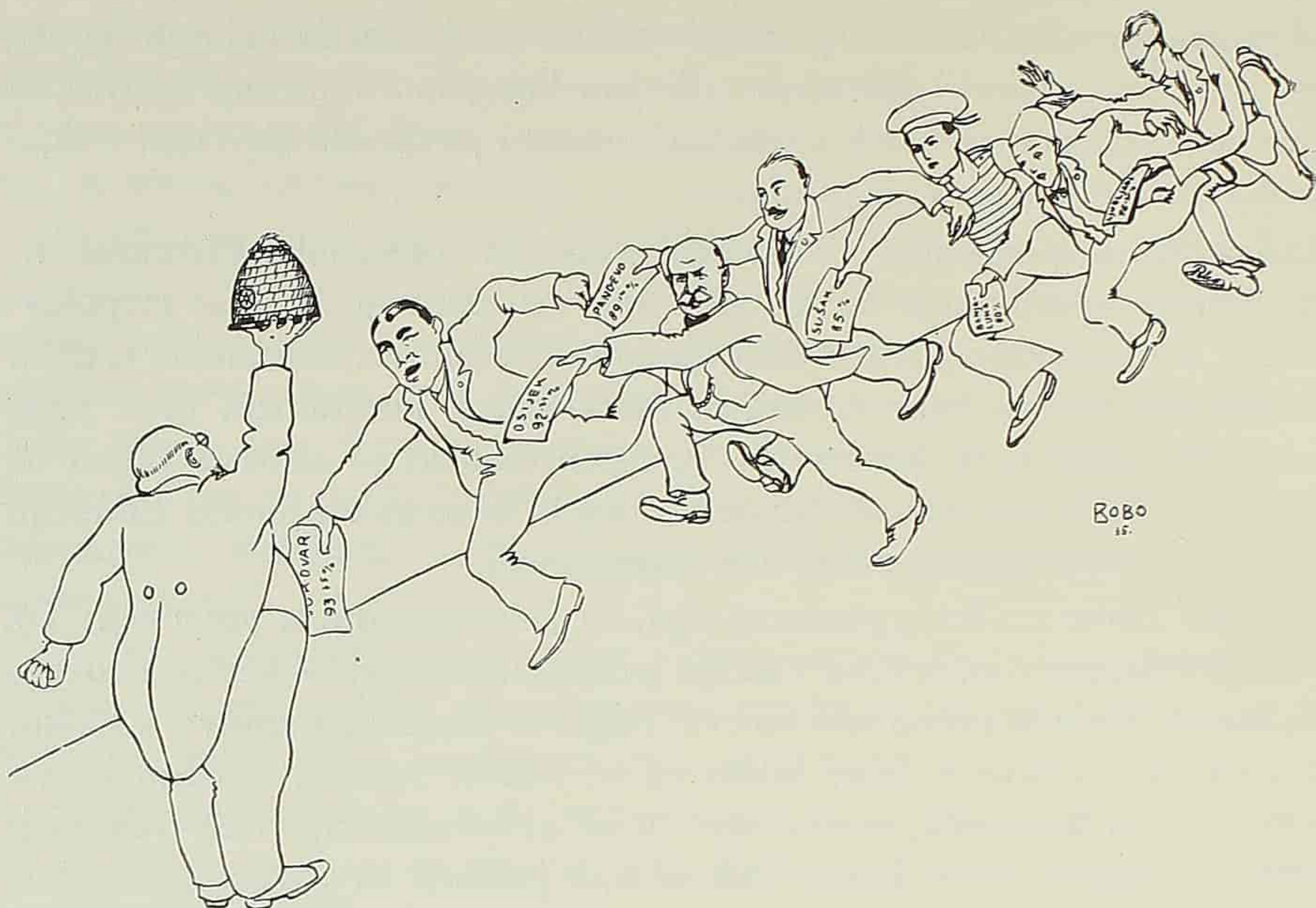
Nekateri ljudje zanikajo prednost tega, da je konstantno le *povprečje*. To, kar nas zanima, pravijo, je cena vsakega predmeta posebej — kruha, sirovega masla, šunke. Toda samo ob sebi umevni odgovor je: Kaj pa sendvič s šunko? Cena vseh treh sestavnih delov lahko na tri načine variira, medtem ko vsi trije skupaj, t. j. povprečje, ostane isto. In ali ni kombinacija vseh treh, to je povprečje, trikrat važnejše kakor vsak od njih posebej? In povprečje stroškov življenjskih potrebščin je sendvič z deset tisoč sestavnimi deli — najmanj tisočkrat je važnejše kakor cena kateregakoli posameznega predmeta in ima posebno identiteto s posebnim mehanizmom vzroka in učinka — z denarjem.

Ta posebna identiteta je bila davno priznana s strani nekaterih ekonomistov in včasih s strani držav. Kolonija Massachusetts Bay je leta 1747. (ob času posebno nezanesljivih cen) proklamirala tako zvano tabelarično merilo blaga z namenom, da se določijo nekatera plačila, ki jih je morala izvršiti vlada kolonije. In med svetovno vojno so nekatere ameriške družbe uporabljale slično idejo — indeks cen življenjskih potrebščin — pri plačevanju svojih delavcev. Podzavestno uporablja marsikdo izmed nas zasebnikov državljanov tako tabelarno veljavo, če stoji pred nepredvidenim izdatkom, kajti ocenjuje ga podzavestno ob raznih predmetih, ki jih mora zanj žrtvovati.

*

Največja izmed vseh ekonomskih reform bi bila ta, da bi podelili vsem kalkulacijam zanesljivost — zlasti kompliciranim poslovnim kalkulacijam. Toda da bi jim mogli podeliti zanesljivost, moramo najprej podeliti dolarju zanesljivost, to je, doseči moramo, da postane njegova splošna kupna moč zanesljiva. Kakor zahteva načrt za most konstanten meter in konstanten kilogram, tako zahtevajo poslovni načrti konstanten dolar, zlasti zaradi povsod pričujočega elementa kreditiranja v poslovnih načrtih. Če si izposodiš dolarjev 1000.—, plačljivih v enem letu, bi morali ti dolarji, ko jih vrneš, biti prav toliko vredni, kakor so bili takrat, ko si jih izposodil. Sicer bo bodisi ena, bodisi druga stranka iznenadena in ogoljufana in njeni načrti bodo ogroženi, morda celo uničeni. In res, nekonstantni dolar je glavni vzrok bankrotov in bančnih polomov.

(Nadaljevanje v prihodnji številki.)

Svi na III. distriktnu konferenciju 77. distrikta (Jugoslavija), koja će se održati 27. i 28. aprila 1935. god. u Ljubljani

ČEHOSLOVAČKA — 66. DISTRIKT ROTARY INTERNATIONAL

Slovački Rotary klubovi izdali su za posetnike smučarskih utakmica FIS u Tatrama 1935 propagandni letak koji je uz brojne ilustracije doneo i predavanje rotara Mudr. Mikulaša: „O Čehoslovačkoj.“

U svim su čehoslovačkim klubovima držani primerni govori o životu rotara P. P. Harrisa prilikom 30godišnjice jubileja ustanovljenja Rotarya. Dan 7 Mart 1935 bio je za naše klubove velevažan dan, 85 rodjendan prvoga prezidenta Čehoslovačke republike i počasnoga guvernera Čehoslovačkoga rotarskoga distrikta, T. G. Masaryka. Svečanosti, odonosni izrazi dosegli su vrhunac u jedinoj želji svih čehoslovačkih rotara da bi nama i našoj ljubljenoj domovini naš dragi prezident i uzvišeni časni guverner ostao još dugo, dugo godina zdrav. — Prigodom proslave ovog rodjendana bio je istoga dana ustanovljen i Masarykov fond čehoslovačkoga ino-

stranstva, u koji su čehoslovački klubovi za sada dali 10.000 Kč; sabiranje se nastavlja.

Naš dragi guverner rotar Zaba žuri se ogromnim koracima da realizuje primljeni program: 40 klubova i 1000 članova do 30. julija 1935. Dne 20. februara inaugurirao je klub Roudnice na Labi, a 18. marta 1935 klub Marianske Lazne, tako da se je broj klubova povisio na 37 sa 952 člana.

U svim našim klubovima opažamo veće ekstenzijsko delovanje, unutarnje i spoljno i marljiv rad u četiri rotarska služenja; bliža se distriktna konferenca pa se klubovi nateču kako bi se mogli guverneru pohvaliti što najpozitivnijim rezultatima.

Iz prošle dobe javljam najznačilnije dogodjaje iz života i rada naših klubova:

Brno. Na želju R. C. Debrecen (Madjarska) bile su, dogovorno sa guvernerom i po odobrenju Ministarstva škola poslane ovome

klubu knjige, pisane u madjarskom i nemačkom jeziku, o zemljama u susetstvu sa Madjarskom. Zahtevao je pako da mu se pošalju i madjarske školske knjige koje govore o susednim državama; ova je akcija hvalevredna i ide za ciljem da bi bile informacije o susedima za školsku omladinu i za starije ovde i tamo uvek sasvim objektivne i historički pravilne. Študij ovih knjiga i ispravak raznih nepravilnosti pomaže da se odstrane mnogi nesporazumi. Zato akciju Brna pozdravljamo i unapred mu zahvaljujemo.

Česke Budejovice se uspešno staraju o učenicima i o nezaposlenom pomlatku. Razmišljaju kako bi se im moglo pomoći i privući ih k radu, da lepim postupanjem ne trpe štete u svojem telesnom i duševnom razvoju. Uz moralne savete poduprli su učenike i sa 1000 Kč, a za stradajući pomladak prispeva mesečno svaki član 5 do 10 Kč.

Hradec Králove. Taj se klub materinski ponosi svojim gradom i brine se za nj očinski; zato nas ne iznenadjuje što se bavi domaćim problemima i traži puteve kako da spasi stari deo grada od smrti i da ujedno spasi gradbeni razvoj Velkeho Hradce.

Chrudim, nazivan Istočno-česka Atina, stoji na prvom mestu sa duševne dubine svojih predavanja po zasluži, rekao bih, svojega svetoga duha u osobi filozofa-mislioca rotara Dr. V. Novaka. Njegov sin, najmladji član u čehoslovačkom distriktu, pokazao je u svom predavanju „O daktiloskopiji“ da ide za svojim ocem, ali sa razlikom, da utelovljuje teoriju praksom.

Košice. U dobro ovome klubu treba ubrojiti činjenicu da su sve rotarske akcije u Istočnoj Slovačkoj njegov rad, i to od početka do kraja. Masarykovej protituberkuloznoj ligi darovao je 100 Kč. Stara se o tom da povisi tako zaželjeni broj klubova u Slovačkoj pa zato radi na ustanovi kluba u Banskoj Bistrici.

Kutna hora, starinski grad, bogat na uspomenu iz vremena svoje slave, prvi je rudarski grad u Českoj i slavan po kutnohorskom dekretu, koji dava Česima na Karlovom univerzitetu u Pragu veća prava nego Nemcima. Sledeći krasnu tradiciju svojih predja iz srednjega veka brine se klub da bi

grad postao i u higijenskom pogledu najbolje opremljen. Zainteresovao je uplivne činitelje za gradbu nove bolnice i uvidevši da je njegova inicijativa našla odziva, darovao je u ovu svrhu 2000 Kč.

Melnik nije samo društven, kako sam pisao u svojem predjašnjem izveštaju, nego i oseća sa bližnjima koji trpe. Na njegov je predlog bila provedena „Sedmica rada za nezaposlene“, u kojoj su svi poslodavaoci, rotarci i nerotarci, dali nezaposlenim zaslužbe. Klub je osim toga darovao u tu svrhu 1000 Kč.

Mladá Boleslav. Član ovog kluba, rotar Klement, postavlja sa svojim plemenitim suprugom sirotinski dom za 50 sirota na vlastite troškove i dotira sirotinski dom potrebnim kapitalom za uzdržavanje i opremu sirota koje stupaju u život. Ova ideja, koja će biti realizovana 1935—1936 zgradbom sirotinjskog doma, zasluži već danas da se o njoj piše, jer ide tu za rotarski rad u korist najsiromašnijih izmedju siromašnih, a biće na diku ne samo klubu nego čitavom distriktu.

Praha kandidira za guvernera za godinu 1935/36 svoga bivši tajnika rotara Dr. Hyža, stručnog savetnika u ministarstvu trgovine, koji je zbog znanja jezika, svojih narodnogospodarskih iskustava i poznavanjem inostranstva, gde je bivao duže vremena, u svakom pogledu u prvom redu pozvan za to mesto.

Usti nad Labem zauzeo se je za obitelji koje stradaju u Českom Rudogorju i podupro hranom 35 obitelji sa 325 lica.

Dragi jugoslovenski prijatelji, dodjite u velikom broju u *Moravsku Ostravu* i prisustvujte našoj VIII. distriktnoj konferenci, koja će se držati 17., 18. i 19. maja 1935. Moravska Ostrava Vam nudi toliko zanimivosti, jedinstvenih vrednota i domaćega obeležja, a mi, čehoslovački rotari, na prvom mestu domaći ostravski, primi ćemo Vas takvom srdačnošću i prijateljstvom da ćete, kad se budete od nas rastali, ostaviti kod nas polovicu svojih srdaca i nikada nećete zaboraviti poseta Moravskoj Ostravi. Dodjite! Željno Vas očekujemo!

Václav Rudl, Mladá Boleslav,
redaktor „Československého Rotariána“.

IZ NAŠIH KLUBOVA — MART 1935

R. C. BANJA LUKA

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Palace

101. sastanak 1. marta. Frekven. 66.66 %. Nakon čitanja pošte i pismene zahvale brata Dr. Leitnera od R. C. Varaždin zaključi se zamoliti od R. C. Sarajeva predavanje brata Vase Ristića o „Šipadu“, koja je tema vrlo aktuelna za Banju Luku.

102. sastanak 8. marta. Frekvencija 80 %. Br. Marković referiše o svojoj poseti R. C. Beograd, isporučuje pozdrave pastguvernera br. Dr. Stojadinovića kao i predsednika kluba br. Dr. Vlade Petkovića. Br. ing. Marković održi prilikom proslave 8ogodišnjice predsednika čehoslovačke republike T. G. Masaryka predavanje o velikom svečaru, o njegovu životu i radu, poglavito o poznanstvu sa Lavom Tolstojem i utiscima o njemu.

103. sastanak 15. marta. Frekvencija 80 %. Posle običajnog dnevnog reda prelazi se na održanje glavne godišnje skupštine, o kojoj su bratski klubovi obavešteni posebno.

104. sastanak 22. marta. Frekven. 66.66 %. Br. Burda referiše o interesantnom članku u „The Rotarian“ o „Ledenim santama“. Brat ing. Lazar Marković održi predavanje „O eksploataciji državnih šuma u Čehoslovačkoj“.

105. sastanak 29. marta. Frekven. 66.66 %. Iz pošte se naročito pominje predavanje nerotara veterinaru Bichlera u R. C. Subotica „Veterinarska nauka i suzbijanje stočnih zaraza“ i predavanje br. Ristića iz R. C. Sarajevo „O Celulozi d. d., Drvar“.

*

R. C. BEOGRAD

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday) 20.00
Hotel Srpski Kralj

313. sastanak. 4. marta. Frekven. 55.56 %. Gosti-rotari: Isajlović, Pančevo; Dr. Vojinović, Skoplje; Dr. Hanaman, Zagreb; Inž. Lazar Marković, Banja Luka; Anton Krejči, Maribor; Dr. Assen Smedovski, Sofia; Milan Kiepach, Maribor; Inž. Mato Šneler, Zagreb. Gosti-nerotari: profesor Rizner, Zagreb; Voja

Janjić, bivši ministar, Beograd. Pretsednik pozdravlja goste i pominje skorašnju 85. godišnjicu g. D-ra Tome Masarika, predsednika Čehoslovačke republike; podiže zdravicu u njegovu čast. Nalaže se sekretaru da u ime kluba čestita slavljenu depešom. Rotar Marković daje interesantan referat o radu kluba u Banjoj Luci i opisuje prilike u Banjoj Luci i okolini. Rotar Viktorović daje referat o radu kluba u Parizu. Rotar Sokić iznosi najnovije vesti o događajima u svetu. Rotar Isajlović govori o radu kluba u Pančevu i poziva na 200-tu sednicu koja će se održati početkom aprila. Rotar Dr. Hanaman izručuje pozdrave kluba u Zagrebu. Pretsednik zahvaljuje svima govornicima i moli braću iz drugih klubova da izruče naše srdačne pozdrave svojoj braći.

314. sastanak 11. marta. Frekven. 51.85 %. Gosti-rotari: Dr. Zoričić, Zagreb; Dr. Miroslav Ploj, Maribor; Josip Mihajlović, Skoplje; Kosta Popović, Skoplje; Dr. Ivo Belin, Zagreb; Marcovici-Cleja, Pariz; Dr. Marković, Zemun; Nikola Berković, Sarajevo; Dr. Vojinović, Skoplje; Dr. Ninković, Zemun. Pretsednik pozdravlja goste. Rotar Zoričić daje opširan referat „O prilikama u Sarskoj oblasti“, opisuje narod, njegove moralne i ekonomske osobine i svoje dojmove iz poslednjih događaja. Zatim rotar Mihajlović govori o svojoj poseti Industrijskom sajmu u Londonu i opisuje dojmove naših privrednika iz stranih zemalja koje su oni tom prilikom posetili. Rotar Zoričić upozorava da se Jugoslovenske radio stanice slabo čuju u inostranstvu, tako da naši iseljenici prate događaje u Jugoslaviji iz talijanskih i madjarskih stanica koje nisu uvek dobro obaveštene.

315. sastanak 18. marta. Frekven. 61.11 %. Gosti-rotari: Isajlović, Pančevo; Dr. Šmit, Zagreb; Dr. Hanaman, Zagreb; Oskar Grof, Sarajevo; Dr. Vojinović, Skoplje. Gosti-nerotari: Vlada Ilić, predsednik opštine grada Beograda; Miodrag Novaković, inženjer, Beograd. Pretsednik pozdravlja goste. Braća odaju poštu pokojnom br. Josipu Mayoru,

članu novosadskog kluba. Gost inženjer Miodrag Novaković održao je veoma interesantno predavanje „Organizacija u privredi“. Posle predavanja razvila se živa diskusija.

316. sastanak 25. marta. Frekven. 60·78 %. Gosti-rotari: Bora Milutinović, Skoplje; Paul Foss, Leipzig; Vasa Isajlović, Pančevo; Doktor Assen Smedovski, Sofia. Gosti-nerotari: Dr. Horvat, profesor, Zagreb; Dr. Assen Zlatarov, Sofia; Inž. Dr. Glišić, sekretar Inženjerske Komore, Beograd; Dragomir M. Stojadinović, novinar, Beograd. Pretsednik pozdravlja goste. Rotar Avramović održao je svoje predavanje „O javnim radovima i njihovom socialnom značaju“. Njegovo predavanje o projektovanim radovima, tehnički precizirano i detaljno dokumentovano privuklo je pažnju sviju prisutnih. Govornik je izneo svoje mišljenje o ekonomskom značaju tih radova, kao i o njihovom značaju obzirom na potrebe celine u državnom saobraćaju, dopunjavajući predavanje raznim primerima iz svog bogatog iskustva.

✱

R. C. DUBROVNIK

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Hotel Imperial

- 94. sastanak 7. marta. Frekven. 77·78 %
- 95. sastanak 14. marta. Frekven. 72·22 %
- 96. sastanak 21. marta. Frekven. 61·11 %
- 97. sastanak 28. marta. Frekven. 50·00 %

✱

R. C. KARLOVAC

Sastanci (meetings): Četvrtak (Thursday) 20·00
Velika kavana

9. sastanak 7. marta. Frekvencija 68·75 %. Brat pretsjednik ing. Jamnický izvješćuje o posjetu naših klubova R. C. Ljubljana prigodom njihove proslave 200. sastanka. Isporučuje pozdrave braće Ljubljančana i brata guvernera. Tajnik izvješćuje, da je opet stiglo mnogo čestitki od bratskih klubova iz Amerike i Engleske gdje nam čestitaju na prijemu u Rotary International. Uz to potanko referira o proslavi u Ljubljani i podvlači naročito lijepi doček i prijem naše braće.

10. sastanak 14. marta. Frekven. 81·25 %. Predavanje drži br. Kosem o temi „Prekomorske kože u kožarskoj struci“. U svome predavanju razjasnio je predavač razloge niskih cijena prekomorskih koža, a uz to usporedio njihov kvalitet sa kvalitetom domaćih koža. — Zaključeno je, da se Charter proslava održi dne 11. maja o. g., pa je u tu svrhu obrazovan posebni odbor, koji će se brinuti i organizovati proslavu. — Brat tajnik sjeća se povodom današnjeg 10. sastanka kuma br. Markovića Ede, pa je zaključeno, da ga se pozdravi i da mu se pošalje izvještaj o radu kluba.

11. sastanak 21. marta. Frekven. 68·75 %. Brat pretsjednik izvješćuje, da je opet primio nekoliko čestitki bratskih klubova, a medju njima i zastavicu R. C. Massachusetts. — U eventualijama raspravljana je potreba podržavanja rotarskih veza za vrijeme kupališne sezone u našem Primorju. — Predavanje je držao br. ing. Marić o rušenju armirano betonskog mosta u Goričanama. Ovo je predavanje reprodukcija univerzitetnog profesora g. ing. Dr. Kasala.

12. sastanak 28. marta. Frekven. 81·25 %. Ovaj sastanak posvećen je u glavnome razgovoru o pripremama za Charter proslavu. Zaključeno je mjesto proslave i svi ostali tehnički detalji. Izabran je i upotpunjen odbor za proslavu.

✱

R. C. LJUBLJANA

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
1. V.—31. X. Hotel Bellevue
1. XI.—30. IV. Hotel Union

200. sestanek 6. marca. Frekvenca 62·16 %. Ta večer smo svečano proslavili z Ladies Night, na katerem smo imeli drage goste, in sicer brata profesorja Škofa iz Maribora, Viljema Bizjaka in Egon Srebreta iz Zagreba ter ing. Fedora Jamnickega, Stanka Kosma, ing. Nikola Marića in ing. Mil. Naumovića iz Karlovca. Brat guverner nam je s prijetnim humorjem in pa s pravim čuvstvom opisal vso zgodovino našega kluba od prvega do tega jubilejnega sestanka. Nato so nam gostje čestitali k jubileju, zlasti se je pa odlikoval bratski mariborski klub, ki nam je

izročil krasno izdelan sodček v spomin. Zabavni del je bil poln mičnih domislic in kratkočasnih programnih točk.

201. sestanek 13. marca. Frekvenca 67,57%. Čuli smo popis življenja br. Skubca, in sicer le prvi del, ki opisuje začetek njegove vojaške karijere. Ta doba njegovega življenja je poleg resnega in trudapolnega dela tudi polna zanimivih in pa smešnih doživljajev. Br. dr. Žirovnik nam je nato podal še svoje spomine na inauguracijo našega kluba, ki se je vršila pred štirimi leti.

202. sestanek 20. marca. Frekvenca 81,08%. Najprej se je vršil redni občni zbor kluba, na katerem je bila tudi izvoljena nova uprava z br. dr. Žirovnikom kot predsednikom na čelu. Sledilo je še blagajniško poročilo. V svoji sredi smo imeli br. dr. Niko Gamulina iz Zagreba. Prejeli smo lepo plaketo R. C. Šibenik v spomin na naš 200. meeting. Čuli smo nato predavanje br. dr. Tavčarja o problemih sodobne medicine.

203. sestanek 27. marca. Frekvenca 78,38%. Br. arch. Costaperaria je poročal o svojem obisku v Rotary Clubu Klagenfurt, kjer je čul zanimivo predavanje o graditvi ceste na Veliki Klek (Grossglocknerstrasse). Br. Virant nam je nato predaval o aktualni, zanimivi, pa tudi komplicirani temi: O naši volilni zakon. Podal nam je izčrpen pregled najvažnejših določb tega zakona ter ga v marsikaterem oziru primerjal z drugimi zakonodajami.

R. C. M A R I B O R

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday) 19.30
Velika kavarna

210. sestanek 4. marca. Frekvenca 70,58%. Gost: profesor Franjo Baš, banovinski arhivar, Maribor. — Prvi del meetinga je bil posvečen proslavi 85letnice T. G. Masaryka. Zato nam je br. Rapotec v prekrasnem predavanju opisal življenje in dejanje tega velikega sina češkoslovaškega naroda, ki ga je za njegove brezprimerne zasluge na polju služenja javnosti imenoval 66. rotarski distrikt za svojega častnega guvernerja. — V drugem delu sestanka je bil klubov občni

zbor, na katerem je bila izvoljena nova klubova uprava za rotarsko leto 1935./1936.

211. sestanek 11. marca. Frekvenca 76,58%. Tokrat je bilo tajnikovo poročilo zelo obširno in zanimivo. — V ostalem je bilo na programu zelo zanimivo in aktualno predavanje br. ing. Kiffmanna o gradnji modernih avtomobilskih cest. Predavanju je sledila živahna debata o gradnji takih cest v naši državi ter vprašanje priključka naših glavnih avtomobilskih cest na veliko mednarodno omrežje.

212. sestanek 18. marca. Frekvenca 67,65%. Uvodoma je predsednik čestital br. Šorliju, čigar drama „Blodnji ognji“ je tudi na mariborskem odru zmagovito prestala krstno predstavo. — Po običajnem tajnikovem poročilu je poročal br. Kiepack zelo zanimivo o svojem posetu pri Rotary Clubu Beograd, brat Ploj pa o političnih in drugih zanimivostih iz Beograda. — Za zaključek meetinga se je na pobudo br. Krejčija vršila zelo zanimiva debata o važnosti sporta in mednarodnih sportnih tekem za zблиžanje med narodi.

Četrty sestanek v marcu (25. marca) je zaradi praznika odpadel. Zato smo pa mesec marec zaključili s sicer neobveznim, zato pa tembolj — ali bolje rečeno — sijajno uspešnim „družinskim večerom“ (Ladies' Night) v soboto dne 30. marca. Ta lepa prireditve se je vršila v elegantno okrašeni (zasluga br. Petelna) dvorani kazinske restavracije, kjer se je po kratkih, poetično-šaljivo povezanih uvodnih besedah brata predsednika razvila prav neprisiljena in pristrčna zabava, kakor je to mogoče v zares harmonično uglašeni družbi — v rotarski družini! Da smo pri tej priliki posebno počastili našega — v smislu gesla „Service above Self“ — velezaslužnega br. Lipolda in mu iz vsega srca in z najboljšimi željami čestitali k 50letnici, je še povečalo sijaj prireditve.

R. C. N O V I S A D

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Kraljica Marja

240. састанак 1. марта. Фреквен. 82,36%. Пре преласка на дневни ред претседавајући, бр. др. Бранко Петровић, позвао је

присутне да ћутањем од 1 минуте одаду пошту преминулом брату Мајору, члану нашега клуба, — једном од најревноснијих посетилаца клубских састанака чија просечна фреквенција никад није била нижа од 95 %. Затим је одлучено, да се на погребу у име Клуба са покојником опрости бр. Јулије Крајачевић. — У наставку састанка поднео је извештај о раду аустријских клубова бр. Трифковић, истичући нарочито акцију Р. К. у Бечу на помагању материјално посрнутих интелектуалаца. Овим поводом развила се опширна дискусија те је решено, да брат Трифковић припреми један детаљно израђен предлог у циљу да и наш Клуб, према својим могућностима, а по угледу на братски Клуб у Бечу, приступи у току наредне зиме извођењу сличне акције у Новом Саду. — На закључку се још брат Петровић осврнуо на задњу свечану седницу и посету брата гувернера, која је остала у најлепшој успомени свих чланова. Овом приликом захвалио је свој браћи на труду који су — нарочито појединци — уложили да би ова свечаност што боље успела. На крају је још известио да је у друштву са још три члана вратио посету бр. клубу у Београду, који нас је удостојио својом посетом приликом наше прославе тридесетогодишњице од оснивања првог ротари клуба у свету.

241. састанак 8. марта. Фреквен. 73·53 %. Бр. Табаковић је поднео извештај о посети Р. К. Арад, о њиховим поздравима и поклону нашем Клубу (две књиге и заставица); известио је да је искористио ову прилику да заинтересује браћу у Араду за лепоте наших крајева, поделивши им већи број проспеката које му је ставио на расположење «Путник» у Новом Саду. На завршетку је још додао, да би упутно било да и наши други клубови пошаљу овом клубу, а и осталим клубовима у Румунији, туристичке проспекте из својих крајева, јер је у Румунији наша земља, нарочито наше приморје слабо познато.

242. састанак 15. марта. Фреквен. 91·18 %. Брат Манојловић је поднео реферат о

раду америчких и јапанских клубова, обрађујући нарочито опширно саопштења Р. И. о одржавању т. зв. омладинске седмице. Одлучено је да наш Клуб посвети овој приредби свој састанак од 3. маја о. г., а да се замоли бр. Белајчић да том приликом одржи предавање из области: савремена омладина и узроци њезине неактивности.

243. састанак 22. марта. Фреквен. 76·47 %. Брат Николић је говорио о претстојећим изборима, о изборном систему, листама, количнику и т. д.

244. састанак 29. марта. Фреквен. 94·11 %. У оквиру овог састанка одржана је шеста редовна годишња скупштина нашега клуба. Изабрани кандидациони одбор предложио је, а клуб сагласно усвојио ову листу чланова нове управе, која се конституисала: за председника Др. Владимир Белајчић; за I. потпредседника Др. Бранко Петровић, за II. потпредседника Инж. Ђорђе Табаковић; за секретара Гаја И. Грачанин; за благајника Јосиф Паквор и церемонијара Арса Ивковић, те за чланове Управе браћа Јулије Крајачевић, Драган Ристић, Драган Водваршка и Павле Поповић-Пеци; за чланове Надзорног одбора браћу: Александра Адамовића, Николу Костића и Вјекослава Карлавариса.

✱

R. C. O S I J E K
Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Grand Hotel

272. sastanak 7. marta. Frekven. 91·67 %. Ovak sastanak održavan je u pivovari brata Šepera, koji nam je pokazao fabrikaciju piva i tom zgodom održao je predavanje kako se pravi piva. Sastanak protekao je u vrlo animiranom tonu, pa se je br. Šeper pokazao ne samo kao odlični proizvođač piva već i kao osobiti kućedomaćina.

273. sastanak 14. marta. Frekven. 70·83 %. Pretsjednik pozdravlja gosta Branka Rašeta, šefa gradske policije. Tajnik čita pismo brata guvernera, kojim čestita braći Krbavcu, Ing. Pilpelu i Görögu na visokim odlikovanjima. — Taj dan održana je redovita

glavna skupština, pa su saglasno izabrani: za pretsjednika Janko Schuster, za potpretsjednika Dr. Prokopije Uzelac, za tajnika Rudolf Knežević, za blagajnika Vjenceslav Stepanski, za ceremonijara Dušan Hinić, a u odbor Ivan Govorković i Bernardo Krešić. Br. Dr. Pinterović održao je referat o fabricaciji zlata po Dunikovskom.

274. sastanak 21. marta. Frekven. 70·83 %. I ovaj sastanak stoji u krizi uslijed obolenja velikog broja članstva. Brat guverner nam piše, da bi u prvoj polovici drugog mjeseca posjetio naš klub; braća uzela su ovo saopštenje sa veseljem na znanje.

Kad nema gradje za izveštaj, objaviti možemo i sliko funkcionara.

275. sastanak 28. marta. Frekven. 91·67 %. Pretsjednik čestita br. Dr. Pinteroviću prigodom njegovog imenovanja za pretsjednika općine; to imenovanje je i počast za naš klub, pa je uvjeren da se svi tome i radujemo, želi mu uspješan i plodonosan rad; br. Dr. Pinterović zahvaljuje na čestitci i obećaje, da će sve sile uložiti, da njegov

rodni grad, u kojem je i njegov otac bio dugogodišnji načelnik, bude s njim zadovoljan; kaže da treba mnogo posla, da se najteže stvari dovedu u sklad sa potrebama i odterećivanjem tereta, koji tište općinu. — R. C. Zagreb poslao nam je „Roster“, koji treba jošte nadopuniti klasifikacijama kao n. pr. tvornice šećera, tvornice žigica, ljevaonica itd. Br. Krešić drži zatim vrlo uspješno predavanje „Historijat starih hrastovih šuma u Slavoniji“.

R. C. PANČEVO

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Pivara Vajfert

195. sastanak 1. marta. Frekvencija 100 %. Gost g. Ing. Aleksić Bogdan, poslovodja fabrike štirka. Posle duže diskusije rešeno je, da se povede akcija protiv ukidanja filijale Narodne banke u Pančevu. Ostali deo sastanka protekao u čitanju izveštaja iz stranih klubova, koje su dali braća Kund i Srdanović.

196. sastanak 8. marta. Frekvencija 100 %. Br. Darvaš govori o radu švajcarskih, a brat Srdanović o radu domaćih klubova.

197. sastanak 15. marta. Frekvencija 96 %. Prima se za novog člana br. Ing. Aleksić Bogdan, sa klasifikacijom industrija štirka. Posle položene zakletve br. Predić prigodnim rečima pozdravlja br. Aleksića i upoznaje ga sa ciljevima rotarstva. Br. Srdanović drži predavanje o frekvenciji. Br. Isailović saopštava da je akcija našeg kluba protiv ukidanja filijale Narodne banke u Pančevu potpuno uspela.

198. sastanak 22. marta. Frekvencija 80 %. Rešeno je, da se 200. sastanak 6. aprila o. g. proslavi svečanim Ladies nightom. Tajnik Dr. Pavković govori o rešenjima januarskog zasedanja naše glavne uprave u Chicagu. Br. Darvaš saopštava zanimljivosti iz izveštaja švajcarskih klubova.

199. sastanak 29. marta. Frekvencija 96 %. Brat pretsednik čestita rođendan br. Kundu. Br. Predić govori o radu oko osnivanja Rotary Cluba u Vršcu, koji daje nade za skorajnji uspeh.

R. C. S A R A J E V O

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Europa

206. sastanak 4. marta. Frekven. 47·82 %.
Prisustvovao je gost rotar L. H. Jungnickel, R. C. Villach. Br. Dr. Babić prigodom 30. godišnjice rotarstva pozabavio se temom o ugledu i prestižu što rotarstvo uživa u anglosaksonskom svijetu. Zaključeno je da se naša godišnja skupština održi 18. o. mj. Ostali dio sastanka bio je posvećen drugarskom razgovoru.

207. sastanak 11. marta. Frekven. 60·87 %.
Gost rotar L. H. Jungnickel, R. C. Villach. Br. Vaso Ristić održao je predavanje o „Celulozi“ d. d., Drvar, u kome je iznio vrlo interesantne podatke o tom preduzeću od njegovog osnutka do danas. Povodom ovog predavanja dao je brat senator Vranić sugestiju da se ljetos priredi jedan izlet u Drvar gdje je glavna strugara „Šipada“ i fabrika celuloze. Ovaj bi se izlet imao upriličiti u zajednici sa bratskim klubom u Banjoj Luci. Br. Ing. Grof saopštava braći o svojoj posjeti R. C. Zagreb i o vanrednom dojmu koji je rad zagrebačke braće na njega učinio.

208. sastanak 18. marta. Frekven. 60·87 %.
Gost rotar L. H. Jungnickel, R. C. Villach. Na tom sastanku održana je naša glavna skupština. Izabrana je nova uprava kluba kako slijedi: Pretsjednik Dr. Aleksandar Babić, I. potpretsjednik Nikola Berković, II. potpretsjednik Asimbeg Mutevelić, I. sekretar Dr. M. Papo, II. sekretar Dr. A. Šternberg, blagajnik Stevo Prnjatović, ceremonijar Ing. Masko Goldberg, direktori: Dr. Dušan Davidović, Dr. Dušan Jeftanović, Kosta Mandić.

209. sastanak 25. marta. Frekven. 65·21 %.
Gost rotar Aleksandar Steiner, R. C. Vukovar. Pretsjednik srdačno pozdravlja povratak u našu sredinu br. Dr. Ulmanskog, ministra na raspoloženju, koji će od sada stalno biti u našoj sredini. Takodjer je pretsjednik srdačno pozdravio br. Steinera, koji se je na pozdravu zahvalio. Zatim pretsjednik čestita ispred sve braće odlikovanje br. Nikoli Berkoviću, koji je povodom 50. godišnjice opstanka Narodne banke odlikovan za svoj rad

i zasluge na privrednom polju Jugoslavenkom Krunom II. reda. Tajnik je izvijestio da su rumunjskom ekonomskom institutu poslate četiri knjige o našoj zemlji za njihovu biblioteku. Br. Dučić referisao je o sadržaju jednog interviua što ga je dao Nikola Tesla saradniku jednog magacina u New Yorku.

R. C. S K O P L J E

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Bristol

- 213. sastanak 1. marta. Frekven. 88·45 %.
- 214. sastanak 8. marta. Frekven. 88·45 %.
- 215. sastanak 15. marta. Frekven. 69·23 %.
- 216. sastanak 22. marta. Frekven. 76·92 %.
- 217. sastanak 29. marta. Frekven. 88·45 %.

R. C. S P L I T

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.30
Hotel Bellevue

201. sastanak 6. marta. Frekven. 76·47 %.
Br. Matošić referira o elaboratu šibenskog kluba za opskrbu dalmatinske zagore vodom. Akcija će se poduprijeti. Pretplatili smo se na časopis „Neven“ br. Šokčića u Subotici. Br. Škarica je radi slabog zdravlja morao napustiti klub; pri rastanku poklonio je klupskoj torbi za nevolje 500 Din.

202. sastanak 13. marta. Frekven. 76·47 %.
Vrlo ugodno se dojmilo pismo brata guvernera, koji toplim riječima pozdravlja novoprimljenog br. Dr. Jozu Barbierija. Br. Baldasar drži slovo prigodom 85 godišnjice života pretsjednika Čehoslovačke republike T. Masaryka.

203. sastanak 20. marta. Frekven. 83·35 %.
Prije sastanka birana je nova uprava kako slijedi: Pastpretsjednik B. Stipanović, pretsjednik Dr. M. Abramić, potpretsjednik Dr. P. Rismondo, I. tajnik Dr. U. Štanger, II. tajnik Dr. T. Šoljan, blagajnik J. Aljinović, ceremonier kapitan S. Lisičić; odbornici: B. Stipanović, arch. H. Baldasar, D. Čorak. — Gost br. Žerajić iz Skoplja. Br. Štanger referira o predavanju br. Hanamanna „O željeznoj industriji u Rusiji“, br. Reljić upotpunjuje ga svojim iskustvima iz Rusije.

204. sastanak 27. marta. Frekven. 70.59 %. Donesen je zaključak po dopisu „Akcionog odbora za zaštitu Jugoslavena pod Italijom“. Prihvaća se predlog bratskog šibenskog kluba, da se medjugradski sastanak Šibenik-Split održi 14. aprila; za program pobrinuće se naš klub.

R. C. S U B O T I C A

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
Hotel Srpski Kralj

251. sastanak 6. marta. Frekven. 61.88 %. Tajnik br. Roth referiše, da se je nova uprava našega kluba konstituirala kako sledi: pretsednik Dr. Boski Ivo, potpretsednik Conen-Jakobčić Vilim, I. tajnik Roth Dezider, II. tajnik Ifković Joca, obrednik Kapamadžija Kosta, rizničar Vitanović Julije; odbornici: Dr. Pavlović Miloš, Stiglitz Aleksandar. — Prigodom svoga boravka u Subotici primio je gospodin ban Dunavske banovine naše delegate, s kojima se zadržao u podužem zainteresovanom razgovoru, izrazivši se vrlo laskavo o rotarskom pokretu i njegovim ciljevima. — Iz opširnog referata br. Rotha vidimo da je „Pravda“ donela poveći članak o proslavi tridesetgodisnjice rotarstva u našem klubu. Naš je klub poduzeo korake oko osnutka kluba u Somboru.

252. sastanak 15. marta. Frekven. 57.12 %. Naš sastanak od srede dne 13. marta premešten je na petak dne 15. marta s razloga, što su nam došla braća Bugari, pevačko društvo „Rodina“ iz Sofije, priredili koncert kojemu su braća listom prisustvovala. — Novi pretsednik našega kluba br. Dr. Boski vratio se sa svog puta iz Nemačke. Zahvaljuje braći, što su ga za vreme njegove odsutnosti izabrala za pretsednika. Poverenje, koje mu je time iskazano, nastojeće svim silama da opravda, te će brod rotarstva u Subotici, kormilo kojega su mu braća poverila, uputiti k našem cilju, svetim rotarskim idealima. — Kako što su i prošle uprave, tako će i ova nova poraditi u smislu naše ideologije, t. j. približiti čoveka čoveku bez obzira na narodnost i veroispovest. — U nizu proslava, koje su u vezi s ovogodišnjim Sokolskim sletom

u Subotici prisustvovaće sva naša braća sadjenju Slavenske Lipe.

253. sastanak 20. marta. Frekven. 66.67 %. Naš gost g. Alfred Büchler, veterinar, direktor firme „Predović d. d.“, održao nam je interesantno predavanje „Veterinarska nauka i serumsko suzbijanje stočnih zaraza“. U svom predavanju ocrtao nam je predavač historijski razvitak veterinarske nauke, te primenu seruma za suzbijanje stočnih zaraza. G. Büchler naročito je istaknuo važnost veterinarstva u privrednom životu naše države, te medjunarodnu važnost naših jugoslavenskih veterinarskih izložaba. — Br. Dr. Boski iznosi nam svoje impresije iz Nemačke, gde je boravio za vreme pripojenja Saarske oblasti Reichu. Imao je prilike da u Münchenu vidi znamenitu pokladnu povorku. — U Nemačkoj je video savršeni red i disciplinu, te odanost širokih masa režimu. — Ostali deo sastanka protekao je u referatu br. Grimma, koji zamenjuje odsutnog tajnika br. Rotha.

254. sastanak 27. marta. Frekven. 66.67 %. Brat pretsednik Dr. Martinis čestita u ime kluba br. Kapamadžiji na odlikovanju koje je dobio za zasluge. — Nakon iscrpljivog tajničkog referata iznosi nam brat tajnik Roth svoje utiske sa puta u Austriji i Čehoslovačkoj. Imao je prilike posetiti bratski klub u Moravskoj Ostravi, gdje je naišao na srdačan i bratski prijem. — S ovim bratskim klubom uspostavili smo vezu i stupili u izmenu nedeljnih izveštaja. — Nadalje nam brat tajnik Roth referiše o sajmu u Wionu i utiscima, koje je ovaj na njega učinio. — U Brnu našao je bujni život, te promet, koji ničim ne zaostaje za onim u Wionu za vreme sajma. — U sredu dne 3. aprila priredjuje naš klub u okviru redovnog sastanka drugarsko veče sa sestrama, na koje smo pozvali i goste.

R. C. S U Š A K

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
Park Hotel

245. sastanak 6. marta. Frekvencija 80 %. Sastanak održan je bez naročitog programa, jer je to bio na tako zvanu bakalerevu večer.

Vrši se nevezani prijateljski razgovor i šale, u čemu je prošlo celo veče. Barun br. M. Turković počastio nas je svojim izvršnim kutjevačkim vinom, a usto je poklonio kao nagradu za najbolje uspele šale, tri miniatura modela narodnih nošnji, zatim tri boce šampanjca. Nagrade dobiše braća: Car, Retl, Dr. Bonetić, Dr. Ružić, N. Bolf i Dr. Guteša. Večer je protekla u neobično lepom raspoloženju i svoj braći ostala u vrlo ugodnoj uspomeni.

246. sastanak 13. marta. Frekvencija 76 %. Brat predsednik komemorira uspomenu na blagopokojnog direktora gimnazije, Matiju Marušića, kojega danas otpratismo na večni počinak, ističući njegove vrline i sposobnosti kojima mu je uspelo da u našoj sušačkoj gimnaziji odgoji lep broj generacija, čiji pojedinci danas zauzimlju vrlo lepe i ugledne položaje u društvu i državi. Kliče mu „Slava“, što sva braća prihvaćaju, našto br. Dr. Ružić predlaže da klub daruje djačkoj menzi u Sušaku, mesto venca na odar pokojniku, svotu od 500 Din, što se saglasno usvaja. — Brat Tedi Divović održaje svoje prvo predavanje „Onajnovijim jugoslovenskim lokomotivama“, iznevši nam pre toga, ukratko, svoj curriculum vitae.

247. sastanak 20. marta. Frekvencija 64 %. Ovome sastanku prisustvuje gost rotar brat Viktor Naglas iz R. C. Ljubljana. Predsedavajući brat potpredsednik pozdravlja brata Naglasa i zahvaljuje mu na bratskoj ljubavi i odanosti rotarskim načelima, jer br. Naglas nikad ni jedne prilike ne propušta, a da se ne navrati u naš klub, kadgod boravi u Sušaku i moli ga da nas ukratko informira o stanju predloga izgradnje automobilskog puta Ljubljana—Sušak. Nakon lepog i informativnog referata br. Naglasa o izgradnji pomenutoga puta, kojim bi se spoj Sušaka s Ljubljanom skratio na cigla dva sata vožnje, brat potpredsednik mu se toplo zahvaljuje uz živo odobravanje ostale braće koja su s velikim interesom pratila pomenuti referat.

248. sastanak 27. marta. Frekvencija 76 %. Po referatu o sadržaju poslednjeg broja „Rotarijana“ prikazuje nam br. Božidar Švrljuga svoj curriculum vitae i zatim održaje svoje prvo predavanje „Razvitak svetske trgo-

vačke mornarice posle rata“, koje je saslušano s naročitim interesom i pažnjom, što nije čudo, kad se radi o brodarstvu koje za naš klub predstavlja jednu od najvažnijih privrednih grana. Iza kratkog izveštaja br. Prikrila o rezultatu natječaja za spomenik blaženopočivšem Kralju i za podignuće Narodnog doma u Sušaku, kao i o regulatornoj osnovi, zaključuje se ovaj uspeli sastanak.

✱

R. C. Š I B E N I K

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.30
Hotel Krka

94. sastanak 7. febr. Frekvencija 83.33 %. Iz izveštaja tajnika spominjemo 1) da je prema novinskim vijestima banovina preuzela akciju za opskrbu vodom šibenske zagore, kako ju je naš klub predložio; 2) gimnazija u Šibeniku je podijelila četiri nagrade kluba za najbolje djačke radove a) „U čemu je pravi nacionalizam“, b) „Što treba da vezuje omladine svih evropskih naroda“. — Tajnik je izvijestio o radu Društva za saobraćaj putnika u Šibeniku u čijoj se upravi nalaze četiri rotara. To je društvo pod tom upravom napravilo nekoliko značajnih napredaka. — Br. Dr. Filip D. Marušić spjevao je i večeras pročitao „Jugoslavensku rotarsku himnu“, koju smo poslali „Jugoslovenskom Rotaru“. Isti brat je zatim održao predavanje: „Kako shvaćam rotarstvo“.

95. sastanak 14. febr. Frekvencija 83.33 %. Rotar Ivo Žaja je održao uspelo predavanje iz zvanja: „Utjecaj zakonodavstva na poslovni život“. Predavanje je izazvalo diskusiju.

96. sastanak 21. febr. Frekvencija 66.67 %. Sastanak je posvećen uspomeni 30. godišnjice rotarstva. Brat pretsjednik Šupuk preveo je za tu priliku zanosni članak utemeljitelja Taula S. Harrisa iz februarskog broja „The Rotarian“. Tajnik je zatim pročitao prvu točku vrlo lijepog osmog guvernerovog pisma, zatim sedmu točku tog pisma, koja se odnosi na naš klub. Tajnik je tim povodom iznio svoje opaske na rad našeg kluba, pak se na temelju toga razvila vrlo korisna diskusija. Općeniti zaključak diskusije je bio, da su

ovakove diskusije korisne pa će se i nastaviti dok se iz njih ne iskristalizuje pravo rotarstvo i rotarsko djelovanje. Predložiće se zajednički sastanak klubova Split i Šibenik u Trogiru kroz mjesec mart o. g.

97. sastanak 28. febr. Frekvencija 61·11 %. Tajnik je izvjestio o sastanku u beogradskom klubu kojom je prilikom g. Dr. Ivo Bonači, bivši član R. C. Split, pročitao referat Vičića o našem štićeniku za kojeg se zauzeo brat Münch. Izvještava o nastavku naše akcije za opskrbu vodom šibenske zagore. — Br. Svetislav Banica, direktor gimnazije, član našeg kluba, premješten je po svojoj molbi u Sombor te nastajnih dana napušta Šibenik. Zaključuje se da mu se dne 7. marta o. g. priredi oproštajno veče. Na sastanak će se pozvati gospodje i goste. — Raspravljalo se o ekstenziji u klubu, o radu u komp. odborima, o radu Društva za saobraćaj putnika.

98. sastanak 7. marta. Frekven. 94·44 %.

99. sastanak 14. marta. Frekven. 76·47 %.

100. sastanak 21. marta. Frekven. 58·82 %.

101. sastanak 28. marta. Frekven. 58·82 %.

R. C. VARAŽDÍN

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Grand Hotel Novak

232. sastanak 1. marta. Frekven. 72·73 %.

232. sastanak 1. marta. Frekven. 72·73 %.

233. sastanak 8. marta. Frekven. 59·09 %.

234. sastanak 15. marta. Frekven. 77·27 %.

235. sastanak 22. marta. Frekven. 77·27 %.

236. sastanak 29. marta. Frekven. 81·82 %.

R. C. VUKOVAR

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 19.30
Grand Hotel

129. sastanak 4. marta. Frekvencija 80 %. Objavljeno je braći, da će 7. marta o. god. održati na radiu predavanje br. Prica o temi „Sokolstvo i rotarstvo“, te se preporuča braći da to predavanje saslušaju. Preostalo vrijeme ovog sastanka upotrebljeno je prema unaprijed utvrdjenom programu isključivo za drugarstvo.

130. sastanak 11. marta. Frekvencija 95 %. U pozdravnoj riječi sjeća se brat pretsjednik toplim riječima pretsjednika Čehoslovačke republike g. Tome Masaryka, koji je 7. o. mj. proslavio svoj 85. rođendan. Sva braća kliču: Živio! — Br. Karlovsky održao je svoje vrlo interesantno predavanje „Razmatranja o stratosferi i o pothvatima oko proučavanja iste“. Predavač iznaša razliku između troposfere i atmosfere, te atmosferske pojave u jednoj i drugoj. Uvjeren je, da će u nedalekoj budućnosti biti stratosfera od velike važnosti. Predavanje izazvalo je i živu diskusiju u kojoj su učestvovali svi prisutni. Br. Pfeiffer referiše o svojoj posjeti R. C. Prag i generalnom sekretarijatu Rotary International u Zürichu, a br. Popp referiše o svojoj posjeti R. C. Zagreb, gdje je boravio zajedno sa našim članom Aleksom Steinerom.

131. sastanak 18. marta. Frekvencija 85 %. Brat pretsjednik pozdravlja braću iz osiječkog kluba Dr. Bathorya i Stepanskog. Br. Dr. Lipovščak predlaže da se pošalju čestitke R. C. Chicago i Umea, jer prvi slavi 30godišnjicu, a drugi charter. Na poticaj br. Dr. Lipovščaka povela se riječ o jednoj reprezentativnoj dvorani za grad Vukovar. Iznešene prijedloge primila su i ostala braća, te je zaključeno, da se za tu stvar zainteresuje i Jugoslovensko-čehoslovačka liga.

132. sastanak 25. marta. Frekvencija 90 %. Br. Popp održao je vrlo interesantno i poučno predavanje o mosulskoj nafti, koje je saslušano najvećim interesom i nadgradjeno odobravanjem i priznanjem.

R. C. ZAGREB

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Esplanade

297. sastanak 4. marta. Frekvencija 72 %. Gosti rotari: Edo Marković, R. C. Beograd; Ika Panić, R. C. Beograd; Nikola Berković, R. C. Sarajevo; ing. Oskar Grof, R. C. Sarajevo; Dr. Josip Glaser, R. C. Šibenik; Alfred Pop, R. C. Vukovar; Aleksander Stainer, R. C. Vukovar; nerotar g. Dr. Tomašić. Zagreb. Iza pozdrava gostiju i braće pretstavlja brat pretsjednik gosta g. dra. Tomašića

koji se je najljubaznije odazvao pozivu da održi danas predavanje o svojim utiscima iz Amerike. Pošto je pako danas veliki broj članova spriječen da dodje na sastanak biće predavanje idući ponedjeljak, a danas će gost dati samo letimičan pregled o našem življu u Sjedinjenim Državama. Gost doktor Tomašić prikazuje u glavnim crtama život naših iseljenika-radnika u Sjedinjenim Državama Amerike. Iz ovoga kratkog ali preglednog prikaza mogla su si braća stvoriti jasnu sliku o prilikama u kojima živu naši iseljenici. Pretsjednik izvješćuje na temelju „News Letter“ o polugodišnjoj sjednici Board of Directors of Rotary International, koja je održana od 14. do 18. februara u Chicagu.

298. sastanak 11. marta. Frekvencija 84 %. Gosti: Amerikanski konzul g. Von Tresckow, Zagreb, i Dr. D. Tomašić, Zagreb. „Amerikansko veče.“ Pretsjednik brat Pavle Ostović u vrlo lijepom govoru pozdravlja gosta amerikanskog konzula g. Von Tresckowa i želi mu srdačnu dobrodošlicu. Konzul gosp. Von Tresckow zahvaljuje na pozdravnim riječima i raduje se da je rotarstvo niklo u Americi i da je danas rasprostranjeno preko cijeloga svijeta. Brat pretsjednik izvješćuje da je danas održana redovita glavna skupština, na kojoj je izabrana nova uprava za rotarsku godinu 1935/1936, te čestita istoj na izboru. Br. Warnier predaje klubu zastavu R. C. Paris. Sastanak je završen predavanjem gosta g. Dra. Tomašića, koji govori o svojim impresijama iz Amerike.

299. sastanak 18. marta. Frekvencija 64 %. Gosti rotari: ing. F. Jamnicky, R. C. Karlovac; ing. Nikola Marić, R. C. Karlovac; inženjer Milorad Naumović, R. C. Karlovac; Mr. Ph. Ivo Navratil, R. C. Karlovac, Niko Badovinac, R. C. Karlovac; ing. Marijan Leskovar, R. C. Varaždin. Br. Heinrich referira o sastanku R. C. Wien i isporučuje pozdrave, a brat Dr. Zoričić o sastanku R. C. Beograd. Gost brat ing. Jamnicky zahvaljuje na pozdravnim riječima i predaje zastavu svoga kluba. Brat Dr. Milovan Zoričić zahvaljuje na povjerenju koje mu je iskazano izborom za pretsjednika za rotarsku godinu 1935/1936 a zatim drži kratko informativno predavanje o Saaru.

300. sastanak 25. marta. Frekvencija 75 %. Gosti: rotari L. Jungnickel, R. C. Villach, i Nemenc Viljem, R. C. Ljubljana. Brat inženjer Meštrović drži referat iz rotarske štampe i to o radu engleskih klubova, a iza njega dobiva riječ brat ing. Stipetić za svoje predavanje „Požar na brodu“. Br. Marko Bauer čestita u ime kluba bratu pretsjedniku Pavlu Ostoviću i bratu ing. Alaupoviću na izboru u cenzorni kolegij Narodne Banke Kraljevine Jugoslavije u Zagrebu.

✱

R. C. Z E M U N

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00

Hotel Central

62. sastanak 7. marta. Фреквен. 63.63 %. Гост ротар: Виљем Неменц, Љубљана. — Потпретседник бр. Иван Кон наздравља нашим новим члановима брату Николи Бенку и брату Стевану Мавреновићу. — Потом поздравља нашег госта бр. Неменца. Надовезујући да данас слави 85 рођендан претседник Чехословачке републике Тома Масарик, са најбољим жељама моли да наш клуб честита братском клубу у Прагу и у овоме смислу упути брзојавна честитка. — Бр. Иван Кон одржао је предавање о «Економским проблемима живота». — Бр. Брандаје одржао је петминутни реферат из буџетске расправе и буџета општине града Београда. — На послетку бр. Неменц захваи на поздраву.

63. sastanak 14. marta. Фреквен. 86.36 %. Бр. Махин донео је клубу за нашу библиотеку последњу свеску «Руског архива», а клуб је преузео и књигу Владислава Савића: «Бугарска прошлост — будућност». — Бр. Др. Петар Марковић известио је посету Р. К. Београд. За овим брат претседник комеморише смрт покојног Пупина, истичући његове заслуге на пољу науке као и велике његове заслуге за наш народ. — Бр. Др. Петар Марковић одржао је предавање о актуелној теми данашњице: «Пасивна одбрана».

64. sastanak 21. marta. Фреквен. 82.60 %. Претседник бр. Викерхаузер извештава браћу о смртном случају зета нашега

члана Новака, коме је упућено телеграфско саучешће. Поздравља нашега новог члана Др. Иву Бабоселца. — Бр. Фрањи Јенићу срдечно честита рођендан. Брат претседник известио је о новостима из ротарског живота према последњим бројевима «Њус летра». — Како је данашња седница посвећена «служењу заједници», прочелник одбора бр. Др. Пацак известио је браћу о досадашњем раду овога одбора. — Бр. Махин реферисао о прокламацији Немачке и пољуљаној основици мира. Spreмање Немачке за последње две

године, снагу, врсте и имена под којима је вршено наоружање.

65. састанак 28. марта. Фреквен. 86·95 %. Бр. Тодор Махин одржао је предавање «Гатна снага Русије у прошлости и сада». По овоме питању узео је реч бр. Др. Светислав Поповић, осврћући се на наше прилике; колико смо и шта смо у овоме смислу ми учинили. Бр. Брандајс реферисао је о стању у нашој општини после 1. априла. Бр. Поповић изнео је своје разговоре и погледе о овоме питању спајања општина.

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SASTANCIMA

Izveštaj za mjesec mart 1935

Redni broj	IME KLUBA	Broj održanih sastanaka	Prosječni broj članova	Prosječni broj prisutnih članova	Prosječni mjesečni procenat	100 % sastanaka	Primedba
1	Banjaluka	5	15·00	10·80	72·00	5	
2	Beograd	4	53·25	30·50	57·32	4	
3	Dubrovnik	4	18·00	11·75	65·28	4	
4	Karlovac	4	16·00	12·00	75·00	4	
5	Ljubljana	4	37·00	26·75	72·30	4	
6	Maribor	3	34·00	24·33	71·57	3	
7	Novi Sad	5	34·00	28·40	83·53	5	
8	Osijek	4	24·00	19·50	81·25	4	
9	Pančevo	5	24·60	23·20	94·40	5	
10	Sarajevo	4	25·50	13·50	58·69	4	
11	Skoplje	5	26·00	21·40	82·30	5	
12	Split	4	17·00	13·00	76·47	4	
13	Subotica	4	21·00	13·25	63·09	4	
14	Sušak	4	25·00	18·50	74·00	4	
15	Šibenik	4	17·25	12·50	72·14	4	
16	Varaždin	5	22·00	16·20	73·64	5	
17	Vukovar	4	20·00	17·50	87·53	4	
18	Zagreb	4	50·00	36·00	72·00	4	
19	Zemun	4	22·50	18·00	80·00	4	
Ukupno :		80	502·10	367·08	1412·51	80	
Prosječno :			26·42	19·32	74·34	80	

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Viljem Krejči, Ljubljana, Wolfova ulica broj 5/I.
Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani. Predstavnik Miroslav Ambrožič.

SLAVIJA

jugoslovanska zavarovalna
(osiguravajuća) banka, d. d.

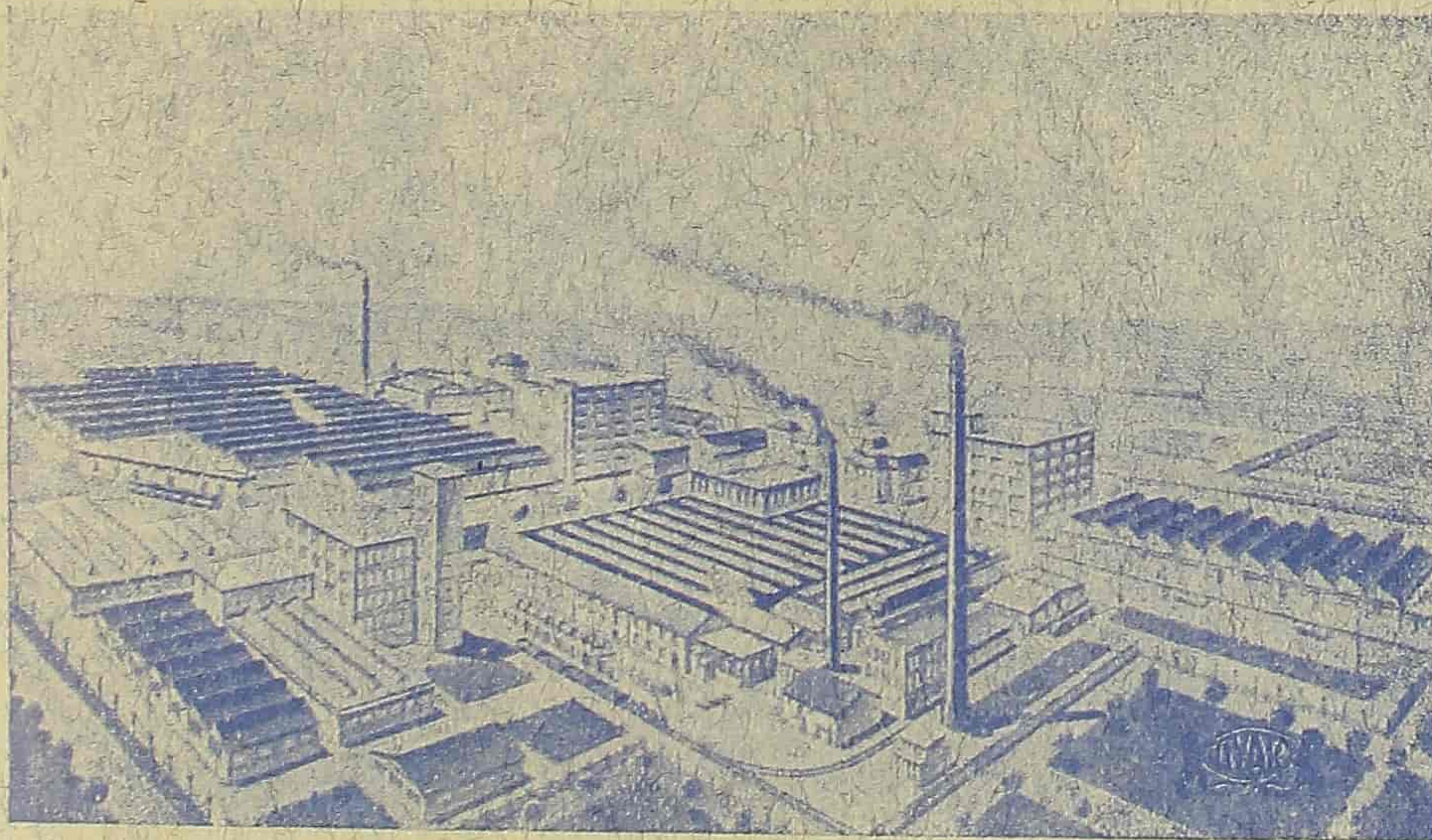
LJUBLJANA

*Prpravite otroku bodočnost z
živiljenjsko zavarovalno polico!*

„Slavija“ prevzema tudi vse vrste drugih zavarovanj.
Podružnice v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Osijeku in
Novem Sadu / Generalno ravnateljstvo v Ljubljani.
Telef. št. 2176 in 2276.

*

TEKSTILNA INDUSTRIJA D. D. VARAŽDIN

Proizvodi: vunene štofove, pokrivače, čebad, pliševe i krimere te

TIVARODIJELA

SVI NA

III.

**DISTRIKTNU
KONFERENCIJU**

**77. DISTRIKTA
(JUGOSLAVIJA)**

KOJA ĆE SE ODRŽATI

27. i 28. APRILA 1935. GOD.

U LJUBLJANI